

צ'חוקים צ'דבש

רעיונות נפלאים, חידושים, חיזוקים, התעוררות, וסיפורים מדהימים

מותוכן הדברים הנאמרים בפני החרים מקשיבים, בשיעור בבית ויחזיק
אשר הנני אלקים, זעירא דמן חבריא,
הלל באאמו"ר הרה"ג ר' משה גדליה ורטהיימר שליט"א

פרשת צו - שבת פרה תשפ"ד

ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת

נלכה נרדפה ונבקש לעשות רצונך בלבב שלם

הסתכל והתבונן במצבך ואל תתעסק במצב זולתך

כאשר צוה ה' את משה

הורמה תרומה נכבדת להשתתפות בהוצאות הדפסת עלון זה

ע"י יד"נ איש חי ורב פעלים, רודף צדקה וחסד, יושב באהלה של תורה, ובה הוא
הוגה יומם ולילה, חריף ובקי טובא, בניך כשתילי זיתים סביב לשולחןך,

הרה"ג ר' אהרן אליהו פלדמן שליט"א

לכבוד השמחה במעונו בנישואי הנכד, החתן החשוב יוסף צבי בן חתנו יד"נ הרה"ג
ר' רפאל פרץ דושינסקיא, ולע"נ אביו הרה"ח המפואר הרבני הנגיד הרב ר' חיים
משה בהרה"ח ר' יוסף אריה זכר צדיק לברכה

וזכות זיכוי הרבים יעמוד לתורם להתברך בכל מילי דמיטב ברו"ג ויזכה לראות
דורות ישרים ומבורכים ורוב נחת מכל יוצ"ח

אלה יעמדו על הברכה אשר נטלו חלק בראש להשתתף בהוצאות הגליון של פורים שעעל"ט

הלא המה ידידי נפשי, קוראים נאמנים של עלון זה

הגאון הגדול ראש ישיבת עץ חיים ד'באבוב שליט"א

הרה"ג ר' גדליהו הוניגסברג שליט"א

ש"ב העומד לשרת בקודש, מאיר פנים לכל אדם הרב יהושע קרויזר שליט"א

ידי"נ החפץ בעילום שמו

הרב פנחס דונר שליט"א

הרב אהרן ליכטנשטיין שליט"א

הרב אלימלך מרגליות שליט"א

הרב אברהם עזרא גרין שליט"א

הני תרי צנתרי דדהבא הרב יואל ויזל והרב מרדכי שימון שליט"א

וגדול המעשה יותר מן העושה, ה"ה בני יקירי דוד הצדיק שליט"א

היות שאין הרשימה תחת ידי כרגע איני זוכר את כל השמות, והנני מתנצל בפני מי ששמו הושמט, ועוד אקווה להשלים זאת בגליונות הבאים בעז"ה, וביותר הנני מתנצל על אשר לא ביקשתי רשות התורמים לפרסם את שמותיהם של אלו שכן כתבתי, כי סמכתי על דברי הרשב"א שמפרסמין עושי צדקה בכדי שמהם יראו וכן יעשו [וממילא מובן גם הנגיעה האישית שיש לי בדבר זה]

זכות זיכוי הרבים יעמוד לתורמים להתברך בכל מילי דמיטב ברו"ג

ורוב נחת מכל יוצ"ח

להשתתפות בהוצאות הרבות ולהקדשות והנצחות

ניתן להתקשר ל-050-4161580

ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת

כותב מלובלין ע"ז בצדקת הצדיק אות מו 'ועל דבר זה ידו כל הדווים'

כ כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה, חוץ מצא

אבל כל זאת על האדם לזכור בעת הניסיון לבל יפול חלילה בפיתויי היצר, אבל בעת גשתו לשרת בקודש, בתורה ותפילה אז בל יראה ברעתו, כי עצת היצר היא להפיל רוחו ולהחליש כוחו, בענווה פסולה, וכמו שמסיק שם ר' צדוק הכהן מלובלין **אבל על זה אמרו הקדמונים מאמר חז"ל (פסחים פ"ו צ) כל מה שיאמר בעל הבית עשה חוץ מצא**. - היינו בביכול שגם אם הקב"ה אומר לנו לצאת משער המלך אל לנו לעשות זאת- ולא לחנס כחצה תורה ענין המעפילים צפרסת שלח אשר כבר האמינו דבדרי משה ולמה לא שמעו לו בזה שאמר להם אל תעלו וגו' אלץ שהם חשבו שזה בכלל חוץ מצא... ועל זה העפילו לעלות אף נגד רצון השם יתברך... והם לא הללחו בזה מפני שאכלוה פגה - שעדיין לא הגיע אז שעתה של הנהגה זו, כי רק- בעקבותא דמשחא חו"פא יסגא, כמו שאמרו ז"ל (סוטה מ"ט א) -והיינו- שאז הוא העת לזה, ולכך אמר להם משה והיא לא תלכח, -שמה- נראה שבאמת ענה טובה הוא, אלץ שבפעם הזאת לא תלכח ודייק, 'והיא' שבכל מקום דקשו ז"ל היא ולא אחרת, שיש זמן אחר שמלכיה והוא זמנינו זה שהוא עקבי משחא. שבזמנינו אנו כן יצליח עצה זו שלא לצאת מלפני המלך גם כאשר אמר אלקים מה לך לרמוס חצרי ולספר חקי, צא טמא רח"ל, עכ"ז הוצפה יסגא, ועלינו להישאר לפניו ית'.

ולכן אומר לנו רש"י שאם אמנם אין זה דרך ארץ למזוג כוס לרבו בבגדים מלוכלכים, מ"מ בדיעבד עליו לדעת שאין זה מעכב ופוסל את העבודה, אלא יתחזק ברוחו וידע כי מעשיו רצויים וכשרים בעיני השי"ת והוא גורם לנחת רוח ותענוג להשי"ת.

אז אין זה חוב המעכב בדיעבד לעמוד לפני המלך במלבושי כבוד

ברש"י בריש פרשתו כותב עה"פ ופשוט אַתְּ-בְּגָדֶיךָ וְלִבְשׁ בְּגָדִים אַחֲרָיִם וְהוֹצֵא אֶת-הַדָּשׁוֹן אֶל-מִתּוֹן לְמִתְנָה - אין זו חובה אלא לך ארץ, שלא ילכך בהולאת הדשן בגדים שהוא משמש בהן תמיד. בגדים שנשל בהן קדחה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו, לכך ולכך בגדים אחרים פחותין מהן. ובפשוטן של דברים זה קשה קצת שהרי בפירוש אמרה תורה ופשוט את בגדיו ולבש בגדים אחרים, והסברא שמביא רש"י שאין זה דרך ארץ זה לכאורה אמור להיות טעמא דקרא ולא סיבה למעט מחובת הדבר, שהרי כך דרכה של תורה לדרוש טעמא דקרא ולתת טעם למצוות השי"ת.

ובאמת הרמב"ן כבר כותב על דברי רש"י אלו אלץ לא ידעתי מנין אמר הרב שאינה חובה, כי נראה שמאנה היא על הכהן שהבגדים שיעשה בהם הקרבנות גם הרמת הדשן יהיו בגדים נקיים, לא ישמש בלוחן אשר הוליא הדשן, והמאנה מדרך מוסר העבד לרבו, ולכן יהיו לכהנים הבגדים החמודות לעבודות והפחותים להולאת הדשן. וכל זה לפי הסברא הזו שכתבה הרב.

ובאמת לא ידעתי להסביר מקורו טהור של רש"י לומר שאין זה חובה אבל מ"מ אפשר לומר בשיטת רש"י שבא לרמוז לנו חיזוק לנפשנו לבל יפול לבבנו בקרבנו בגשתנו אל העבודה, בנפול עלינו אימתה ופחד באלו בגדים צואים אני בא אל המלך וכי אין לבא אל שער המלך בלבוש שק, אשר כידוע ממעשי האדם נהיים לבושים לנפשו, ואם עשה מצוות ומעש"ט הרי נעשה מהם מלבושי כבוד, ואם ח"ו להיפך הרי הוא מתלבש על ידם בבגדים צואים רח"ל, ויש עבירות אשר אמרו חז"ל אשר מי שנכשל בזה רח"ל יש בחינה של 'לא חמא אפי שכינתא', וְלִרְשָׁעוֹ אֶמְרָךְ אֱלֹהִים מִהֶלֶךְ לְסַפֵּר חֲקֶיךָ וְתִשָּׂא בְרִיתִי עֲלֵי-יָדָיִךְ וְרַבִּי צְדוּק הַכֹּהֵן

ב) זכור זאת רק בעת התלככות המבגדים, ולא בעת מזיגת הכוס לרביך

ובזה יתיישב שפיר נמי מאי דיש לדקדק בדברי רש"י אלו, כי מאחר וחוסר הדרך ארץ היא 'בגדים שבשל בהן קדרה לרבו אל ימוזג בהן כוס לרבו' א"כ למה דיבר הכתוב בהוצאת הדשן שאז יפשוט את בגדיו ולבש בגדים אחרים, דמאי איכפת לן בזה, ולכאורה היה צריך לומר שלאחר הוצאת הדשן טרם בואו אל הקודש לעמוד לפני המלך באופן של מזיגת כוס לרבו, או אז יפשוט את בגדיו המלוכלכים וילבש בגדים חדשים ונקיים, שהרי אין החיסרון בזה שיתלככו הבגדים אלא בזה שימוזג בהן כוס לרבו, וכמובן שאם אין לו מלאי זמין של בגדים נקיים ככל שייצטרך אזי החכם עיניו בראשו שלא ילכלך את הבגדים המיוחדים לעבודה, אבל זה כבר עניין אישי של הכהן ועצה טכנית בלבד, אבל עיקר הדבר הוא שלא ישמש באותם הבגדים אשר נתלככו, וא"כ על זה צריך הכתוב לדבר, שיחליף את בגדיו לאחר הוצאת הדשן.

ועפ"י האמור יתיישב שפיר שלכן לא דיבר הכתוב על עת מזיגת הכוס לרבו בבואו לשרת בקודש שלא יבוא בבגדים מלוכלכים, שכן בשעה זו לא עת לחשוב מחשבות אלו כלל, אלא רק בשעה שהבגדים מתלכלכים, אז ייתן מחשבתו והסתכל באחרית דבר אשר אין לבוא אל שעור המלך בלבוש שק ובגדים מלוכלכים, ויאזור חלציו להיזהר בכל מאודו לבל יתלככו בגדיו.

ד) בני אתה, אני היום ילדיתיך

וע"ד מה דא"י בספר אמרות משה מהרה"ק ר' משה קאברניר ז"ע לפרש הפסוק בתהלים (לד טו) סוף מִרְעָה וְעֵשֶׂה-טוֹב, שצעת שתעשה טוב היינו תורה ותפלה, תסור מרע כאלו לא עשית רע מעולם, רק להתפלל וללמוד בשמחה הלז, על התשבון נפש יש עת קצוע ולא צעעת תורה ותפלה ומלוות. ועוד הוא מביא שם בשמו לפרש הפסוק תִּתְחַדֵּשׁ בְּגָשָׁר וְעֵנְוִיכִי (שם קג, ה), כאשר תרלו להתחדש בתורה ובעבודה, אז כנשר נעורכי וכנשר לשון הסרה,

תסור ימי הנערות וכללו היום נולדת, דוא זאלסטן אוועק ווארפין דיינע יונגע יארין ותשליך את שנות נעורידן וכללו היום נולדת.

ועודנו אהבה עלי, האי פתגמא דהוי מרגלא בפומיה דבעל ההילולא בזה יום השב"ק, כ"ק אדמו"ר בעל הישועות משה ז"ע במתק לשונו בכל עת מצוא, לחזק ברכיים כושלות, באומרו 'מהיום והלאה מתחילים א נייע בלעטיל (דף חדש) ו'מאי דהוי הוי מכאן והלאה חושבנא'.

ה) גזירה היא מלפני, ואין לך רשות להרהר אחריה

וכך גם הוי מרגלא בפומיה בשם הספה"ק [ומטו לה משמיה של הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע] לפרש בהאי פרשתא דריגלא פרשת חוקת את אשר מביא רש"י בפרשת חקת למה כתיב בה זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה - לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המורה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב זה חקה, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה.

וכך הם פירשו את דבה"ק: הנה מדרכו של היצר הרע שקודם המצוה בא הוא לאדם ואומר לו מה המצוה הזאת, כלומר, מה לך כי תעשה מצוה זו ומה תרוויח בה. נדמה זאת לאמירות הפנימיות שלוחש היצר הרע לכל אדם קטן גדול ואומר לו 'הכיצד תוכל לפעול נחת רוח בעשיית מצוות ה', הבט במעשיך וראה עד כמה אינך ראוי כלל וכלל לגשת אל הקודש, ובוודאי שאינך ראוי לפעול נחת רוח לה' באמצעות התורה והמצוות, כי מה ערך יש לעבודתך וכו' וכו' בדרכים שונות ופתלתלות.

והנה, משאך מסיים האדם לעשות את המצוה בהתגברות על היצר, הופך היצר הרע את עורו ונעשה משבח ומהלל את האדם מה טעם יש בה, זכור נא איך עשית המצוה והרגשת טעם מתיקות המצוה, ובכוונתו להגדיל בעיניו את מעשה המצוה שעשה כדי שיבוא מכך לגאוה.

גדולה לאין תכלית, ואמר, דהיינו דכתיב 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל'. פירוש 'מרב כל' מכל מיני תענוגים שבעולם, מכל זהב ופז רב ואבנים טובות ומרגליות.

אלא שדיברו בזה על הרגשת התנשאות וחשיבות שמרגיש האדם כאילו מגיע לו משהו, על זה נאמר שאין לך רשות להרהר אחריה, וכמו שיישבו התוספות מה שנראה כסתירה בין דברי הגמרא בברכות (לבי"ט) אמר רבי חנין אמר רבי חנינא: כל המאריך בתפלתו אין תפלתו חוזרת ריקם. מנא לן – ממשק רבינו שנאמר: ותתפלל אל ה', וכתיב בתריה וישמע ה' אלי גם בפעם הראה. חנינא? והא אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: כל המאריך בתפלתו ומעיין בה – סוף כל לידי כאב לב, שנאמר: תוחלת ממשכה מחלה לב, מאי תתניה – יעסוק בתורה, שנאמר ועץ חיים תצוה ברה, ואין עץ חיים אלא תורה, שנאמר עץ חיים היא למחזיקים בה – לא תשיא, הא – דמאריך ומעיין בה, הא – דמאריך ולא מעיין בה. והקשו התוספות דהבא משמע דעיון תפלה לאו מעליותא הוא וכן משמע פ' הגדולה (לקמן דף נה). ג' דברים מזכירין עונותיו של אדם וקאמר עיון תפלה. ולא כן משמע צפ' מפנין (שבת דף קכז). דקאמר אדם אוכל פירותיהן צעורה וקא' חשיב עיון תפלה אלמא מעליותא הוא וכן משמע בגט פשוט (ב"ב דף קסד): דקאמר משלשה דברים אין אדם ניטול בכל יום וקאמר עיון תפלה פירוש שאין אדם מעיין בה אם כן משמע שהוא טוב ומת' התוס' וי"ל דתרי עיון תפלה יש, דעיון תפלה דהבא פירוש שמרפה שתבא בקשתו לפי שכוון בתפלתו, - שהוא חושב שזה מגיע לו. ועיון תפלה דהתם שמכוין את לבו לתפלה.

כי צריך לדעת כמ"ש בספח"ק עבודת ישראל לפרשת פרה - אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ראה לומר שממית כח עצמותו ואומר שהכל הוא מלת הקדוש ברוך הוא כי הוא העותן לך כח לעשות חיל והוא העותן שכל ובינה לעבדו. וזהו אדם

אך התשובה לכך היא, קודם המצוה יאמר לו גזירה היא מלפני, אני עושה את המצוה כי כך ציוני בוראי, וגם אם לטענתך אין טעם במצוה זו בשעה שאני מרוחק ומשכך לא אוכל לעשות נחת רוח לפני בורא עולם, אך איני מבית וחושב ומרהר בכלום, כי כך ציוני בוראי ויצרי לעשות מצוה זו אף אם איני מבין וראוי לכך, אם כן ברי ונהיר הדבר כי אשמע לציוני בוראי מאשר לשמוע לטענותיך, אף אם יש בהם מן ההיגיון.

ואילו לאחר המצוה עת שמגיע היצר הרע ומנסה להכניס בו גאוון, או אז יאמר לו ואין לך רשות להרהר אחריה, אין בידי להרהר לאחר המצוה כאילו ועשיתי מעשה שיש בו כדי להתגאות, כי עד כמה שיעשה האדם המצוה בהידור, הרי זה כאין ואפס כנגד מה שחייב אדם לבוראן, וכשלא ירהר אחריה לא יבוא לידי גאוון.

והיה הרבי ז"ע מסיים אימרה זו שעל דרך זה מפ' בספח"ק 'והסר שטן מלפנינו ולאחרינו', שהכוונה בזה היא ללפני המצוה ולאחריה.

|| שש אנכי על אמרתך, כמוצא שלל רב

[ובאמת גם לאחר המצוה יש עבודה להחשיב ולשמוח שמחה עצומה על אשר זכה, שע"י השמחה במצוה נצרב בתודעתו הטעם המתוק של המצוה וכך יימשך אליה עוד ועוד ביתר שאת, וכידוע מאמרו של ר' אהרן קארלינער ז"ע שאמר למה האברכים כיום לא רואים הצלחה והתעלות בעבודתם, לפי שאינם מחשיבים ושמחים בכל משהו של עבודת ה', וסיפר *כאשר הוא היה אברך היה נהוג בחברתא קדישאה כאשר צברו בחנוכה של ציר ושל צל הציונים אזי מ'י' מ'ואם אביהם"ר שצחו בריקא אכונאם,*

וזה לשון ספר החרדים (הקדמה למצוות, סימן ד'): מתנאי קיום המצוה, השמחה הגדולה במצוה, דכל מצוה ומצוה שחזמן לו, דזכר הוא דשדך ליה הקדוש ברוך הוא, ולפי רוב השמחה יגדל שכרו, וכן גילה הרב החסיד המקובל מורנו הרב יצחק אשכנזי ז"ל לאיש סודו, שכל מה שהשיג שנפתחו לו שערי חכמה ורוח הקודש, בשכר שהיה שמה בעשיית כל מצוה שמה

שכבר נגזר אין ביכולתך להשיג, אבל יכולה את להציף מן הנותר ככל יכולתך!

ואדמור"ר בעל האמרי חיים זי"ע היה אומר שמסופר על חסיד אחד שבאמצע אמירת נשמת בהתרסקות הנפש על דודה בלהט אש קודש, קפץ צליו היצר והתחיל להגזיר לו את אודף חטאיו, ואם לרבות לומר הן יודע אתה שאתה תחזור שוב לסורק ח"ו, ואל מי אתה צופה וכי מנסה אתה ללנוב דעת קונק חלילה? ויצנה ויאמר אל השטן: אם לו יהי כדברך שבאמת כה הרביתי לפסוע ואף חלילה צתיך אני לחטוא עוד, אין זה מצניין אותי כראש, עצשיו אני אומר נשמת ולא איכפת לי מכאן.

ח הזרה לפחות על הכוס השניה

ובכן מצאנו שהיה בעת אשר כלל ישראל נכשלו בחטא העגל רח"ל - אשר רש"י מעתיק בפרשת חקת מדרש אגדה מיסודו של ר' משה הדרשן שטעם מצוות פרה אדומה הוא בכדי לכפר על עוון העגל - משל לבן שפחה שטיף פלטין של מלך. אמרו תבא אמו ותקנה הצואה, כך תבא פרה ותכפר על העגל- כפי שהדברים מפורשים במדרש רבה בפרשת יתרו (פרשה כז) וכפי שראיתיה בבאר המים החיים אשר למוריניו הרה"צ המתוק שליט"א

שהמדרש מביא הפסוק בירמיהו פרק ב שְׁמַעְךָ דְּבַר-יְהוָה בֵּית יַעֲקֹב, ודורשה כך: משל למלך שאמר לעבדיו שמרו לי ב' כוסות הללו והיה דיאטריטא, ח"ל הוי זהיר בהם עד שהוא נכנס לפלטין היה עגל אחד שקרוי על פתח הפלטין נגח העבד ונשבר אחד מהם, והיה העבד עומד ומרתית לפני המלך אמר לו למה מרתית?, אמר שנגחני עגל ושבר אחד משני הכוסות, ח"ל המלך ח"כ דע והזהר בשני, כך אמר הקדוש ברוך הוא שני כוסות מזגתם צסיני נעשה ונשמע שברתם נעשה עשיתם לפני עגל הזהרו בנשמע, הוי שמעו דבר ה' בית יעקב,

וכותב עליה בבאר הפרשה - שמלמדנו להועיל להתחזק אפילו אחר מכשול ובפילה נוראה. העיקר

כי ימות בצורה, דהיינו שאינו עושה מנח אדם רק יודע שהכל בל מלח הקדוש ברוך הוא הוא בצורה ה'. וכל אשר בצורה יעמא שבעת ימים, רצה לומר כי האדם שמחזיק עצמו לנדיק ועובד ה' כאילו הוא אך לה', וזהו אשר בצורה יעמא שבעת ימים, רצה לומר שבעת המדות ונריך לתקנם].

זו חטוף גם אתה ככל אשר תוכל

והדרך לענייננו לבל יתייאש האדם בשום אופן ואל יפול לרשת העצבות וכמו שאמר הרה"ק מלעכוויטש זי"ע שמי שאינו יכול לפעול בנפשו לגשת להתפלל בהתלהבות מיד אחרי שנכשל בעבירה, כאילו לא קרה שום דבר, הרי זה לא דרך עדיין על מפתן החסידות. עפ"י משל הידוע שפ"א רצה אחד ללנוב מצל חנות את כל הקופה של כסף, מה עשה יחוד אינה ילד שילנוב ממתקים מהחנות בשעה שבעל הבית יראה, ומחילא ירדוף אחרי הילד לתופסו, ובנותיים יוכל ללנוב את כל הקופה.

והנמשל היצה"ר רוצה לחטוף ממנו הכל, מבשיל אותו בעבירה וע"י כך מכניסו בעצבות ומרה שחורה על אותה עבירה, ובזה הוא מצליח לחטוף ממנו הכל אחר שברוב ייאושו הוא כבר בכלל לא מנסה להילחם איתו. וד"ל.

וה"חפץ חיים" ממשיך על כך המשל הזה: אשה אלמנה הייתה מוכרת תפוחים בדוכן בארכל הצירי, יחד עם בתה הקטנה. פעם אחת הוצרכה האם ללכת למקום כלשהו, ובקשה מבתה הקטנה למכור על הסחורה צד שתש. למרבה הצער הציצו כמה פרחחים מנוצרים מתורה ומדרך ארץ, הפילו את ארצלי התפוחים, וחטפו להם הרבה מן הפירות.

הילדה התחילה לפכות ולצצוק, אך אדם חכם שראה זאת, אמר: 'עך שאת צומדת ובוכה על התפוחים שנחטפו, מהרי וחטפי אם את מן התפוחים שניארו! אכן, את מה

הנפילה, ואם היה אצל כלל ישראל הבחינה של 'אשמח עוד', שעל אף שהיה המכשול הנורא של חטא העגל והיה האבידה הנוראה של שבירת הלוחות, מכל מקום היו שמחים עם ה'עוד' שנשאר להם, דהיינו עם הכתרים של נעשה ונשמע שעדיין נשאר להם, היו מתקנים לגמרי כל המכשול הנורא של העגל וכל השייך לזה והיו זוכים להחזיר לגמרי האבידה הנוראה של שבירת הלוחות על ידי השמחה שלהם עם ה'עוד' שנשאר להם, אך כלל ישראל היו במצב של 'יתאבלו' ולא שתו איש עדיו עלי' היינו שלא שמו לבם לשמוח עם הכתרים שנשארו להם, [לא שהורידו את הכתרים, אלא שלא שמו לב לשמוח עם הכתרים], 'עדי' מלשון 'עוד', לשמוח עם השמחה של 'אשמח עוד', וכיון שכן לא די שלא הצליחו לתקן לגמרי את המכשול הנורא של העגל אלא אף הפסידו את הכתרים. עכדה"ק.

י) העצמות שלאחר העבירה קשה מהעבירה עצמה

והוא ע"ד המימרא הידועה של הרבי מלובלין שהיצר רוצה את העצבות שלאחר העבירה יותר מהעבירה עצמה.

ויסוד זה עולה יפה עם דברי החידושי הר"מ שמביא השפ"א ז"ע שבאמת זה היה מעלת שבט לוי בהתאספם אל משה רבינו, שהם התחזקו לבל יפלו לרשת העצבות והייאוש מחמת המכשלה הזאת שהייתה בישראל, - אשר ידייני בן ידייני הרב נחמן שמעון הכהן פקשר שליט"א אנהרן לעיני שהרה"צ המתוק הרבי ר' מיילעך שליט"א אמרה פעמים רבות, והוא הגבר אשר התחיל במצוה זו גם גמרה כאשר לא מצאתיה, והוא טרח וחיפש ומצאה - בשפת אמת לפרשת במדבר - א"י מו"ר זלללה"ה הגיד מ"ש צמדך בני לוי שקרעו ענמם לי כו'. כי ודאי הי' צדני יסראל כמה שלח חטאו צעגל. אך לא צנקל להיות מוצטח ולומר לה' אני. כשאלת משרע"ה מי לה' כו'. - מאחר והיו שבורים ועצובים מחמת המכשלה הזאת- וצני לוי הי' להם חיזוק זה כו'. ואשר על כן הם התחזקו והכריזו 'הננו לה' ויתאספו ויבואו אל משה.

שלא יתייאש, אלא ישתוקק לטוב, כי זה כל האדם. כי לכאורה הרי צריך ביאור כיצד אפשר לשמור על ה'נשמע' לאחר שה'נעשה' כבר נשבר, אלא הכוונה, ש'נעשה' פירושו שיהודי מקיים תורה ומצוות בפועל, ו'נשמע' פירושו הרצונות הטובות והשאיפות של היהודי שמשתוקק להיות איש כשר ולהתרחק מן העבירה (שרוצה לשמוע לרצון השי"ת), ומלמדינו המדרש, שגם לאחר שהאדם ל"ע נכשל בדבר עבירה, ונשבר ה'נעשה', מ"מ לא ירפה מלשאוף ולהשתוקק להיות טוב.

וזוהו שאמר להם הקב"ה לאחר מעשה העגל, אף שהפסדתם את ה'נעשה' הזהרו בנשמע - להמשיך לשאוף להקב"ה ברצונות קדושים וטהורים ממש כמו קודם החטא, וח"ו לייאש את עצמו לומר כבר אבדה תקוותי, אלא אפילו משפל המדריגה יבכה מנהמת לבו רבוש"ע נפשי חולת אהבתך וכו', ואז יעזור השי"ת ותתחזק ותתפרא והיתה לה שמחת עולם.

טו) פסח עיניך וראה כי עודנו אהבתו י' עולמו

ויסוד גדול מלמדנו בזה הרבי מלובלין ז"ע בפרשת כי תשא, כפי ששמעתי ממורי הרה"צ רצ"מ זילברברג שליט"א אשר על פי פשט הוא בחינה של 'כפתור ופרח', ועל פי עבודה הוא ממש מהיסודות הגדולים ביותר של כל יהודי.

דהנה בתורה הקדושה כתוב אחר 'חטא העגל', ולא שתו איש עדיו עלי, ולאחר מכן כתוב שאבינו שבשמים אמר למשה רבינו שיאמר לכלל ישראל 'ועתה הורד עדיך, ולכאורה קשה מאד מהו ביאור הפסוק 'הורד עדיך', הרי כיון דכתיב 'ולא שתו איש עדיו עלי' לכאורה כבר הורידו הכתרים קודם לכן, וגם מהו הלשון ולא שתו איש עדיו עלי שמשמע שלא שמו, ולכאורה היה צ"ל ויורידו או ויסירו עדים מעליהם.

והרבי מלובלין ז"ע מגלה לנו בחינה של כבשי דרחמנא שבאמת לאחר החטא לא הסיר השי"ת הכתרים מעליהם, כי עדיין חיבתן לפניו גם לאחר

יא) אש האהבה תוקד תמיד על המזבח, לא תכבה בשום אופן

והרה"צ המתוק הרבי ר' מיילעך שליט"א מביא השבוע בבאר הפרשה מה שסיפר בענין זה הרה"ק רבי יענקל'ה מפשעווארסק זי"ע (נדפס בספר אמרי יקב) ששמע מחותנו הרה"ק רבי איציק'ל זי"ע, שהרה"ק ר' יוסף זאב מקשאנוב הגיע פעם אל זקנו הרה"ק מצאנז זי"ע, ובהיותו עומד עדיין בחדר החיצון אמר להעומדים שם ד"ת שישמע מחותנו (הרה"ק ר' מנחם מענדל מגלאנוב זי"ע) וכאשר יצא ה'דברי חיים' לחדר החיצון קרא לו ושאלו מה הוא מדבר, השיב שאומר דברי תורה בשם חותנו, אמר לו הרה"ק מצאנז זי"ע 'הערט'ס וואס איז תורה, אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה (בפרשתו וו), אש - א פייער, תמיד - שטענדיג, תוקד - זאל פלאקערן, על המזבח - אויפן הארץ, לא תכבה - ס'זאל נישט פארלאשן ווערן, און אפילו ווען מ'גייט אוועק חלילה פין א הארבע עבירה' עכלה"ק (הקשב מה היא 'תורה', אש תמיד תבער במזבח שבלב, ולא תכבה אפילו אם נכשל בעבירה חמורה).

והאמרי חיים זי"ע היה חוזר פעמים רבות על אימרתו של הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע: שמחה אינה מצוה [המפורשת בתורה], אולם את הקדושה והזיכוכ הבאים על ידי שמחה, אין שום מצוה יכולה להביא. עצבות אינה עבירה [המפורשת בתורה] אולם את הטומאה וטמטום הלב הנגרמים על ידי עצבות אין שום עבירה יכולה להביא. כי זה מביא את האדם לייאוש ולמסקנא שזה מה אני ואין מה לעשות, ולכן אמרו צדיקים שמה שעצבות יכולה לגרום אין שום עבירה יכולה לגרום.

וכמו שאמרתי בס"ד שזה היה מגדולתו של מרדכי הצדיק, שגם בהיותו במצב של פ'י אָיִן לְבָא אֶל-שְׁעַר הַמֶּלֶךְ בְּלִבּוֹשׁ שָׂק, [נ-כמובן שאין לנו השגה בפרשת גדולת מרדכי, אבל אפשר להוציא מזה רמז לחיוב בעבורנו-] מכל מקום הוא לא הרים ידיו בייאוש, אלא אזר כגיבור חלציו באומרו שאם איני יכול עד שער המלך במצבי זה אזי לכה"פ אעשה עד כמה שאני כן יכול במצבי הנוכחי, - וְיָבֹא עַד לְפָנַי שְׁעַר-הַמֶּלֶךְ.

נלכה נרדפה ונבקש לעשות רצונך בלבב שלם

יב) אין דבר העומד בפני הרצון

והנה מדאצטריך למיכתב 'המקריב אותו לא יחשב' בכדי למילף שאין הקרבן נפסל למפרע על ידי אכילת נותר, חזינן שאלמלא כתבה התורה כן הרי שמעצמנו - מצד הסברא לא הוי ידעינן לה, שכן אין זה מופרך לומר שהקרבן יפסל לאחר ג' ימים למפרע אם אכלו אותו ביום השלישי כאשר הוא כבר 'נותל', אלא דגזירת הכתוב הוא שרק מחשבה לאכול חוץ לזמנו פוסלת את הקרבן ולא האכילה בפועל חוץ לזמנו -אעפ"י שהוא בכרת מ"מ- אין זה פוסל את הקרבן.

יג) הרצון, התכנית והמחשבה לעשות עבירה, קשה יותר מהעבירה עצמה

נמצאת אומר שהמחשב לאכול חוץ לזמנו חמור יותר מהאוכל בפועל חוץ לזמנו, וידלי"ג הרה"ג ר' יעקב יחזקיהו האגר שליט"א הוכיח לי זאת גם מהא דאמרינן במתני' בזבחים כ"ז השוחט את הזבח לזרוק דמו למחה, מקצת דמו למחה, להקטיר

את הפסוק וְאִם הָאָכַל יֵאָכַל מִבְּשַׂר זֶבַח שְׁלָמִיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יִרְצָה מִפְּרֵשׁ רִשׁוֹ - צמחצב צשחיתה לאכלו צשלישי הכתוב מדנה. -למרות אשר פשטות לשון הכתוב ואם אכול יאכל נראה שמדבר על האוכל בפועל ומה גם שבפסוקים הקודמים דיברה תורה על זמן האכילה בפועל כדכתיב בַּיּוֹם הַקָּרִיב אֶת-זִבְחוֹ יֵאָכַל וּמִמִּחֲרַת יְהִנָּתֵר מִמֶּנּוּ יֵאָכַל: וְהִנָּתֵר מִבְּשַׂר הַזֶּבֶחַ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּאֵשׁ יִשָּׂרֵף לִכֵּן מוֹכִיחַ רִשׁוֹ שְׁבַחֲרַח בְּמַחֲשָׁב לֵאכּוֹל דִּיבֵר הַכְּתוּב וְלֹא בְּאוֹכֵל- יוֹכֵל אִם אֲכַל מִמֶּנּוּ צשלישי יפסל למפרע, תלמוד לומר המקריב אותו לא יחשב, צשעת הקרבה הוא נפסל, ואינו נפסל צשלישי. וכן פירושו צשעת הקרבתו לא תעלה זאת צמחצבה, ואם חשב פגול יהיה,

והיינו שכוננת חז"ל בזה הוא לומר שבחלק המחשבה שם צריך להיות בבחינת לכתחילה ולא בדיעבד עפ"י שורת הדין, ללא שום פשרות, שכן על אף שאמנם יצר סוכן בנו והוא ידע יצרנו, שמעכב אותנו מעשות בפועל רצוננו לעשות רצונו בלב שלם, הרי שאין היצר יכול לעכב בעדנו מלרצות בלב לכה"פ.

טו שתי עבודות תמידיות

וכמו ששמעתי ווארט על הפתגם דאמרי אינשי 'אין דבר העומד בפני הרצון' שאין שום מונע ומעכב העומד בפני האדם לעכבו מהרצון, והרבה שמעתי ממורי רצ"מ זילברברג שליט"א יסוד זה שעל יהודי להתעלות תמיד בשני מישורים שונים ללא קשר ביניהם, עבודה אחת היא להתעלות בחלק הלמעשה בפועל ממש, ועבודה נוספת בפני עצמה היא להתעלות כסדר בחלק הרצונית והשאיפות הטהורות.

ובזה יובן שפיר שהאוכל בפועל חוץ לזמנו למרות שזה מאוד חמור שהרי הוא בברת רח"ל, מ"מ אינו חמור כמי שמחשב מראש שברצונו לאכלו חוץ לזמנו, שכן הרצון חייב להיות בשלמות עפ"י שורת הדין שהרי בזה אין היצר מעכב בעדו מלרצות לפחות לעשות רצון אבינו שבשמים בתכלית השלימות.

והשפ"א לר"ה (תרמ"ה) כותב על גודל כח הרצון - והרצון והשתוקקות בניי אליו ית' מעורר רחמים בשמים כמ"ס מי שיש לו בן יגע בתורה מתמלא עליו רחמים וזהו היגיעה שמתוקקין לתקן הכל כראוי הגם שאין יכולין לגמור בפועל זה מעורר רחמים.

טז ההכנה והשמחה לבוא להמצוא חשוב מאוד

עוד הפנה אותי הרב אליהו פלדמן שליט"א אל דברי השפ"א בפרשת האזינו המדבר בגודל כוח הרצון, שם הוא בא ליישב את קושיית הט"ז על דברי המדרש ר' תנחומא בפסוק וְלִקְהָתָם לְכֹהֵן בְּיָמֵם הָרִאשׁוֹן פְּלִי עֵץ הָדָר... שמביא הטור בהלכות

אימוריו למחר או מקצת אימוריו למחר, לאכול בשרו למחר או כזית מבשרו למחר, או לאכול כזית מעור האליה למחר - פיגול וחייבין עליו כרת, ויליף לה רבא בגמ' מדכתיב: בפרשתו וְאִם הָאֵבֶל יֵאָבֵל מִבְּשַׂר-זָבַח שְׁלֹמֹו בְּיָמֵם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יִרְצָה בשתי אכילות הכתוב מדבר, אחד אכילת אדם ואחד אכילת מזבח, הרי שהמחשבה להקטיר את האימורין חוץ לזמנן מפגלת את הקרבן וחייבין כרת על אכילתו, ואילו העושה זאת בפועל דהיינו שמקטיר את האימורין לאחר זמנן, אינו חייב כרת, ואף אינו פוסל את הקרבן, ואין חייבין כרת על אכילת בשרו.

יד רצון האדם ומחשבתו צריך להיות לעשות ולקיים הכל ממש כדין וכרצון הבורא

ויובן זה עפ"י היסוד ששמעתי ממורי הגה"צ רצ"מ זילברברג שליט"א בשם השפ"א לפרש דברי חז"ל על בראשית ברא אלקים שבתחילה עלה במחשבה לבראו במידת הדין, וראה שאין העולם יכול להתקיים בדין ולכן שיתף מידת הרחמים, שהרבה נתקשו מה שייך לומר אצל השי"ת אשר הוא קורא הדורות מראש, ויודע כל העתידות, שבתחילה ניסה לעשות כך ואז נוכח לראות שזה לא הולך,

ומתוך השפ"א ש-ח"ו סיהי חזרה באחרונה. רק שצוולאי כך צריך להיות גם למטה כי רצון האדם ומחשבתו צריך להיות לעשות ולקיים הכל ממש כדין וכרצון הבורא. ואם כי אינו יכול לגמור במעשה הכל כראוי. אח"כ סיתף מדה"ר. אבל הרצון צריך להיות כדין. ונודע כי מחשבת האדם נוגע בשורש המחשבה ומעשיו בשורש המעשה. ולכן עלה במחשבה במדה"ד שהרצון יהי' דין כנ"ל. ואמת כי המעשה אינו נגמר רק בעזר הבורא כמ"ס לאל גומר עלי וזה הוא צרחמים כי במדה"ד צריך האדם לעשות כל המוטל עליו בעצמו. רק אם הרצון כראוי אז מסייעין אותו משמים וזה סיתף עמו מדה"ר: (שפת

אמת פרשת בראשית שנה תרלו, ותשו"ח לידי"נ הרב אליהו פלדמן שליט"א אשר - כפי ששמעתי הוא חרש סוגיא זו של רצון והשתוקקות לאורך ולרוחב- שהמציא לי את דברי השפ"א אלו)

רבי זלמנה היה ידוע ברוב שקידתו וצמחו
הביתו מצוי בלימוד התורה, וכשהיה נמצא
באמצע לימודו לא היה דבר בצולמט שמד
בפניו, וכל מחשבותיו היו אך ורק ללימוד
התורה בצמח וסקידה מפליאית.

פעם אחת באמצע לימודו, נצרך האאון רבי
זלמנה לאיזה ספר לציין בו, וכחשבו
בארון הספרים, ראה כי ספר זה נמצא
מאחורי ארבע צדדו שהניחו סט. ארבע זה
היה כבד מאד, שהיה צריך לפחות להע
אנשים כדי להניחו.

הנה, כי אדם רציף היה מתייאש מיד, אפ
לא כן האאון ר' זלמנה, שנקו הדדו
התורה לא נתן לו מנוחה, ורצה בכל מאדו
להגיע לספר הטאון מאחורי הארבע התחיל
מסתובב האאון רבי זלמנה, בחזר אנה
ואנה, וסינן לצמח את מאמר חז"ל: "לא
בשמים היא, שאפילו התורה בשמים, אתה
צריך לעלות אליה, ואם מצטרף לים היא,
אתה צריך להגיע אליה", וכך חזר וסינן
לצמח את המאמר בחיבה באהבה ובניסון
מיוחד, עד שהדברים נסכו בנפשו ובדמו, כח
והרעים בצמח אומץ רוח ולבורה בתי
נפליים למצן התורה.

ואז הוא ניסו באופו הננוט והחלוש לצטר
הארבע הכבד הוא, דחפו והניחו לה
כסא קטן, ובחיבה גדולה עד מאד ניסו
לספר, נסקו והתחילו במרץ ללימוד בו.

הנה כי בבח הרצון האמיתי, מתגלים לאדם כוחות
על אנושי! כי כך טבע הקב"ה שעיקר העבודה היא
הרצון, ומשם ההצלחה כבר בא תבוא.

ובילקוט 'לקח טוב' מביא מעשה נורא, שמובא
בפירושו 'שערי חיים' ל'שערי תשובה' (שער השלישי
אות כ"ח) על דברי הסמ"ג (לא תעשה סי י"ג) שכתב
שאפילו זקן מופלג אסור לו לפרוש מן התורה,
ומסופר שם שכאשר הר"ש הומינר זצ"ל הראה
דברי הסמ"ג לרבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, אמר לו

ראש השנה (סימן תקפא) וכי ראשון הוא והלל ט"ו
הוא אלל ראשון לחשבון עונות... בזמנאי יום
הכיפורים עוסקים במצות סוכה וולוב ואין עושין
עונות לכך קורא י"ט ראשון ראשון לחשבון עונות.
והקשה הט"ז (הקדמה לסימן תקפא) כיון שאין עושין
עונות מה היה לו להקצ"ה לחשב דגם בראשון אין
שיד חשבון אם אין עושין עונות, ובמדרש עלמנו אין
שם בזמנת האי יואין עושין עונות, וא"כ י"ל דה"ק
אף על פי שעושין עונות אינם בכלל החשבון כיון
שעוסקים בסוכה, אלל דקשה לפ"ז למה בזמנת יהיה
עדיף ההכנה להמורה של סוכה מן היום עלמנו
שמקיימין המורה,

ועל זה בותב השפ"א ליישב פליאתו של הט"ד -
אבל אין הדבר רחוק, שיותר כח והללה יש בהכנת
המורה מגוף קיום המורה. אחד כי עשיות המורה
הוא רק לשעה וההכנה הוא לעולם. וע"ז נאמר
ושמרתם ועשיתם וכפי מה שאדם שומר עלמנו תמיד
כדי שיהי מוכן לקיים מצות השי"ת. כי בזמנאי כל
היגיעה לשמור מהבלי עולם צריך להיות כדי להיות
מוכן לקיים מצות השי"ת וכפי הטהרה יוכל לקיים
המורה. וע"י השמירה זוכה לקיימה ונשמר מכל דבר
כמ"ש שומר מורה לא ידע רע. ועוד כי מי יוכל
לקיים המורה כמשפטה. אבל הרצון והכנה להמורה
הוא לעשותו כרצונו ית' ולזאת ההכנה והשמחה לבוא
להמורה חשוב מאוד כנ"ל. ויש לדון קו"ח ממ"ש ז"ל
הרהורי עבירה קשים מעבירה. כש"כ מדה טובה
הרהורי מורה שאדם מהרהר ומשתוקק לקיים פקודת
השי"ת טובים מהמורה ושומרים האדם ועי"ז אין
עושין עונות כנ"ל:

יז) גודל כוח ועוצמת הרצון

מעשה נפלא וידוע, על כח הרצון שיכול להצמיח
כוחות על טבעיים, מסופר בספר 'תולדות האדם'
(ח"א פט"ח) על הגאון רבי זלמלה מואלה"ן זצ"ל,
אחיו של מרנא רבי חיים מואלה"ן זצ"ל:

ר' איסר זלמן 'אספר לכם מעשה נורא שבא לידי בהיותי בסלוצק:

פעם אחת נכנס אצלי ת"ח אחד והיה סבי נהור, והביא לפני שני ספרים שחבר, והראה לי על דבר תורה מסוים מספר, ואמר 'זהו החידוש האחרון שלי'. שאנתי אותו מה הכולנה 'חידוש אחרון', וצנה וביאר את פשר הענין: 'אני הייתי מתייגע בצנרת ה' בלימוד התורה ומחדש בה חידושים, לצת זיקנתי כבר היה הדבר קשה עלי, וכשמרתי חידוש זה חשבתי שלא אתייגע כל כך בתורה, רק אלמד בלי יגיעה. שתאם כהו צוני מראות, הלכתי לרופאים גדולים ואחרי בדיקות וחקירות אמר לי הרופא הגדול: 'צנייט חדשות לא נוכל לתת לך, אך אני צומד ותמה איך יכולת לראות צד עצשיו?! צפ"י הבדיקות עצשיו, מתברר שכבר כעשר שנים לא היה צריק להיות לך כח הראיה, ומה שראית צד עצשיו זה בלא גדול!'

סיים הלך ואמר: 'הרופא אינו יודע למה זה, אבל אני יודע! כל זמן שהייתי מתייגע בתורה - הייתי משיק לראות צנייט ואלמד חידושים, כאשר החלטתי להפסיק מהיגיעה - פסקו צנייט מראות...'

וסיים ר' איסר זלמן: "זהו מוסר השכל, עד כמה צריך האדם להתייגע בכל כוחותיו בלימוד התורה ובקיום המצוות ומעשים טובים, אפילו לעת זקנות, ולא להתחשב אם יש לו יכולות או לא. הקב"ה רוצה רצון אמיתי, ואז הוא נותן את היכולות אף מעבר לכוחות הטבע'.

בעלון ממשנתה של תורה פרושה חיי שרה תש"פ, מובא סיפור עם מוסר השכל ולימוד לקח בגודל כוח הרצון:

היו אלו ימים לא פשוטים. הפרוטה נעדרה מכיסו. ניסיתי בכל דרך להגדיל את הכנסותי, אך עם כל הרצון הטוב - אברק אני ואברק אעאר. לא אצא פסיעה אחת מבית המדרש, עם לזרוק פרנסה. תורה היא

וללמוד אני צריק. אך ב"ה הביצ לי יודי לפנות לכולל חדש שנפתח, כולל נ"ץ החמה, לומדים שעה לפני הנ"ץ וללמוד כח מתפללים שחרית, ושם מקבלים מלמד נאה. ראיתי בזה הגדמות נאותה להוסיף מצות לפרנסתי, ונרשמתי. ב"ה התמדתי בלימודי וא"ץ קיבלתי מלמד נאה שצורה לי איכשהו לסיים את החודש בחיוב מצט יותר גדול.

יום אחד התבררתי על מבצע חדש נוצר לצודד את האברכים באותו הכולל להוסיף בזמן. מבצע זה לא בא על חלף ריק, אכן היה זה מן הקשים ביותר גדולים לצאת מהמיטה החמה בשעות אשר הצרכים הם הא"ץ החי היחיד שמהלך בחרחובות. על כן החליטה הנחלת הכולל לצודד את האברכים עם מלמד נוספת של 200 ש"ח לחודש על הצעה בזמן. היות והמזונות נצרכו לי, למרתי אחר מתוך שלא לשמה להקפיד יותר על הזמנים.

התאמתני בכל יכולתי, ואכן שמרת הזמנים השתפרה אצלי פלאים, אך עם הביצ החודש לסיומו, נוכחתי כי לא היה די בהתאמתני, וצ"ל פי הכללים לא מביעה לי מלמד. אבל עם כל זאת החלטתי שבחודש הבא אעשה מאמץ יותר גדול, ואי"ה אנסה להמשיק לצמוד בתנאי 'שמירת סדרים' עם למרות כושלני.

למחרת צודי הולך כרחוב בחזרה מכולל בוקר, אני מלמד על הקרקע שטר כחול... כן, של 200 ש"ח! מיקומו של השטר לא חייב אותי בהשבת אבידה, ומן השמים ראיתי בזה שכל למאמץ שבכל זאת השקעתי להביצ בזמן באותו החודש.

אולם הביצ סוף החודש התחוויר לי שוב שלא צמדתי בתנאים, ושם באותו חודש לא הצלחתי לצמוד בתנאי הס"ל. הפסדתי את תוספת המלמד. אך למחרת הביצ התשובה שוב... גדמות 200 ש"ח נחוויר להם על המדרכה!... כמו ראה ה' את מאמצי ואמר לי, בני, ראיתי את פועלתך, המסק כק.

שפניה כ"כ התאמתו להשיב בימי הנקבה,
אך לא אלה בידו, ראה ה' את צניו, והשיב
לי כסופי.

מה יהיה בחודש הבא? האם עוד אדם יאמר
שטר הביטוי שאני אקבל שכן אף האמא...?
אני יודע, אבל את הלימוד שלי כבר למדתי.
חייב אדם לאמר מתי יביאו מצוי למצוי
אבותי, אברהם יצחק ויעקב...

השכר איננו אף התוצאה, אלא אף האמא.
אברהם אינו נתנסה בעשרה נסיונות וצד
כסופו. באחד מהנסיונות הוא לא משיב צד
קו הסיוט, כי המלאך עצר אותו מהשיט,
וצע כל זה הוא קיבל אף כן שכן. וצד זה
הוא קיבל שכן - אף האמא, אף הרצון
לצמוד הנסיון. לא התוצאה חסופה, הדק
הוא המרכיב החשוב. אברהם אינו תיקן
תפילת שחרית, אותה תפילה של יסדר

הסתכל והתבונן במצבך ואל תתעסק במצב זולתך

צריך לפנות ולהסתכל אל הסובבים אותו ולדאוג
לתקנם ולהעלותם ג"ב.

ומרגלא הוי בפומיה דכ"ק אדמו"ר זי"ע מוויזניץ
לעורר את האנשים המתעניינים בהבלי העוה"ז
והמה סקרנים ורוצים לדעת מה מתרחש בעולם,
הנה יש לך זמן להתעניין ולדבר על הקורה בכל
העולם, ורק למה שקורה עמך בעצמך אינך מקדיש
זמן ואינך מתעניין ומתבונן במצבך כלל.

יט) משקפיים עם פטנט ייחודי

והוא היה רגיל לספר על החסיד המפורסם
הרה"צ ר' מרדכי חנא פוקס זצ"ל שביקש פטנט
מאחד עצמו לנסוע אף ציר היריה וינה אשר
הייתה אז המרכז החדש ביותר בישראל
המתפתחת הרפואה, שיבא לו פטנט משקפיים,

ויתמה הנה אף החפץ, שכן משקפיים היה
אפשר להשיג בכל מקום ולא היה צריך להשיג
השיג זה ל'יונה' ויצנהו ר' מרדכי חנא, ידעתי
שם אנכי משקפיים רגילות אפשר להשיג בכל
מקום אבל אני מחפש משקפיים מיוחדות עם
פטנט ייחודי אשר אי אפשר להשיג בשום מקום,
לכן אחרתי אולי ב'יונה' המפותחת
והמתקדמת כן אפשר להשיגה,

וישאלהו הנה לאמר 'מה תבקש? אינה
משקפיים מיוחדות הינך מבקש? ואינה פטנט
תרצה להשיג?'

ויצנהו ר' מרדכי חנא 'נפשי פאטתי, והנני
משתוקק מאוד למצוא משקפיים כאלה בהם

יח) קישוט עצמך ואח"כ קישוט אחרים

כתב רש"י לפרש הפסוק בפרשתו - וְהִנָּפֵשׁ אֲשֶׁר-
תֹאכַל בְּשֶׂר מִזֶּבֶחַ הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְטָמְאַתָּן עֲלֵיו
וְנִבְרַתְךָ הִנָּפֵשׁ הֵהוּא מִעֲפִיָּה (ו כ) - בטומאת הגוף
הכתוב מדבר, אבל טהור שאכל את הטמא, אינו
ענוש כרת, אלא בזוהרה והבשר אשר יגע בכל טמא
וגו', חשבתי בס"ד לפרש בדרך רמז טעם הדבר
למה החמירה התורה בטמא שאכל קדשים יותר
מהאוכל קדשים שנטמאו, כי טמא שאכל קדשים
מרמז להתמודדות עם הטומאה שלו, כי על האדם
ליזהר על טומאתו שלו שהוא לא יוציא טומאה
ממנו לטמא טהורים, ובכלל הוא מצווה לטפל
במומיו ובטומאתו ולהיטהר מנגעי עצמו, וטהור
שאכל טמא מרמז להתמודדות עם טומאה
חיצונית של זולתו ולא שלו, כי עליו להיזהר גם
מטומאת הזולת שלא ייכשל בהם ויקבל מהם
טומאה, ולזה אמרה תורה שעיקר חומר הדבר
שעליה עליך לתת דעתך היא נגעי עצמך וטומאתך,
הן כלפי עצמך, וביותר שלא תטמא אחרים -
קדושים וקדשים- בטומאתך,

וכמו שאמרו צדיקים שעל האדם מוטל החובה פין
זיך נישט ארויס קוקען אין אין יענעם נישט אריין
קוקען,

ושמעתי פירוש נאה בשם הרה"ח ר' אשר גרינפלד
שליט"א בדברי המשנה עלה בכבש ופנה לסובב,
שקודם כל על האדם לראות לעלות ולהתעלות
בעצמו ורק אחר שהוא כבר השלים עלייתו הוא

ולצרכי בירור התלונות סוכס שייקחו לנאני
 וישימוהו בחדרס בכדי להקליט את הקולות
 ונרדה ונראה הכצצקתה היא או שהצלימה
 האשה בטענותיה.

ויהי מאחרת לאחר שהקשיב הרב להקלטה זו,
 הוא פנה אל האשה בניסיון להבין פשר הדבר
 אשר לאחר כחמש עשרה דקות, נשמע כאין קול
 ההרהר בהקלטה, כי הקולות מכפילים צאמס,
 ומצן האשה ומאמרי:

האמת היא שאני צאמי איני יודעת פשר הדבר
 שכן בדיוק באותה ערה נרדמתי בצאמי...

וללמדנו שקודם שאנו באים בטענות אל הזולת
 מהראוי לבדוק את מצבנו אנו.

ניתן להסתכל רק אל תוך צאמי, ואינם
 מאפשרים להסתכל אל צולאתי...'

ובשבוע שעבר הבאתי בס"ד כמה סיפורים בעניין
 זה, והנה אחד הסיפורים עסק במי שלקתה
 שמיעתו ובשל כך היה נדמה לו שדווקא השמיעה
 של בני ביתו היא שלקתה, ובכדי לשמור על האיזון
 אביא בכאן סיפור אחר עם אותו לימוד.

שמעתי מצפה האשה אחת אשר תלונתה כפיה
 על הצלפה שלאחרונה הוא נוחר בלילות קולאי
 קולות עד אשר כשל כוח הסבל שאי אפשר לישון
 כלל במחיצתו,

ויהי כי פסטה המחלוקת ואברו הטענות של
 האשה עד אשר נתערער לצאמי הפלום כפיה
 הנה, לא היה מנוס מלצרף את הרב בצנין
 בכדי שיוסר אפשר ולראות האיק להשכיין הפלום
 הפלולה כפיה הנה.

כאשר ציווה ה' את משה, בלתי לה' לבדו

אהרן אשר בזה כבר כן היה מובן הלשון 'כאשר
 ציווה ה' את משה' לא כתיב כן אלא וַיַּעַשׂ אֶהֱרֹן
 וּבְנָיו אֶת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּהוּ ה' בְּיַד־מֹשֶׁה.

והנה כי כן מצאנו גם בפרשת פקודי ולפני שנתיים
 בשב"ק פר' פקודי בשעת קריאת התורה עלה
 ברעיוני לפרש לשון הפסוקים החוזרים על עצמם
 שבע פעמים בהקמת משרע"ה את המשכן שעל
 כל דבר שעשה כתוב **כאשר צוה ה' את משה**,
 אשר לכאורה מאחר ובו עסקין שהתורה מספרת
 עליו שהוא עשה הדברים האלה הול"ל כאשר צוה
 'אותו' ה'.

כס ללא שום נביעה אישית

והאיר לי השי"ת לפרש שלפי שבדרך כלל אישי
 אשר זכה ליקר וגדולה שכזה שהוא הנבחר מכל
 עמו לעמוד לפני המלך ולשמוע מפיו דברי א' חיים,
 והוא זה אשר עליו הוטל המשימה הגדולה הזאת
 לבנות משכן לשכינה, אזי מתערב בעשייתו גם
 קצת הנאה אישית עם נגיעות של התנשאות
 לאמר שישו בני מעי שישו על הזכייה הגדולה
 שזכיתי, ולזה כתבה התורה בגוף שלישי כאשר
 צוה ה' את משה כאלו לא אותו צוה אלא משה

בפרשתנו מרביעי ואילך בפסוקים בהם מספרת
 התורה"ק שמשה רבנו חנך את אהרן ואת בניו
 לכהונה ברחצו אותם במים והלביש אותם הבגדים
 וימשח אותם, כתיב הרבה פעמים הלשון 'כאשר
 צוה ה' את משה' על אף אשר לכאורה מאחר
 אשר בו עצמו עסקין היה צריך לכתוב כאשר
 צויה אותו ה', כך כתיב וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת־אֶהֱרֹן
 וְאֶת־בְּנָיו וַיִּרְחַץ אֹתָם בַּמַּיִם: וַיִּתֵּן עֲלֵיו אֶת־
 הַכֹּהֲנָת... וַיִּלְבַּשׁ עַל־הַמִּצְנֶפֶת אֶל־מִוֶּלַד פְּנָיו אֶת צִיץ
 הַזָּהָב לְדֹר הַקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת־מֹשֶׁה

וכן כתיב - וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת־בְּנָיו אֶהֱרֹן וַיִּלְבַּשֵׁם
 כֹּהֲנָת וַיַּחְגֵּר אֹתָם אֲבִגַּיִת וַיַּחְבֵּשׁ לָהֶם מִגְּבְעוֹת
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת־מֹשֶׁה וכן בעשיית הקרבנות,
 והקטרתם כתיב - וַיִּגָּשׁ אֶת פֶּךְ הַחֶסְטָאָת... וַיִּקְטֹרֶךְ
 מִשֶּׁה הַמִּזְבֵּחַ: וְאֶת־הַפֶּךְ וְאֶת־עֹרֹ וְאֶת־בִּשְׂרֹן
 וְאֶת־פָּרְשֵׁי שֹׁרֶף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמִּחָנֶה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
 ה' אֶת־מֹשֶׁה: וכן כתיב באיל העולה - וַיִּקְרַב אֶת
 אֵיל הָעֹלָה... וַיִּקְטֹרֶךְ מִשֶּׁה אֶת־כָּל־הָאֵיל הַמִּזְבֵּחַ
 עֲלֵה הָיָא לְרִיחַ נִיחֹחַ אֲשֶׁה הוּא' לה' כַּאֲשֶׁר צִוָּה
 ה' אֶת־מֹשֶׁה וכך גם באיל המלואים וסל המצות,
 בכלום כאשר צוה ה' את משה, וראה זה דבר פלא
 שדווקא בסוף הפרשה שם דיבר הכתוב מעשיית

לא הייתה עינו צרה בזכייה הגדולה שזכה אחיו, אלא אדרבה הוא מילא שליחותו זאת למשוח לגדולה את אהרן ואת בניו בשמחה גדולה 'כאשר' היינו כמו שצוה ה' למשוח 'אותו' בעצמו.

ובאמת כותב האור החיים הק' בפרשת תצוה שכן ציווהו הקב"ה, ובוזה הוא מפרש הפסוק וְאַתָּה הַקֹּהֵן אֲלֵיךְ אֶת-אַהֲרֹן אֶחֱיֶיךָ וְאֶת-בְּנָיו אִתּוֹ מֵתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֲנֵי-לְיָ טַעַם אוֹמְרוֹ וְחַתָּה, גַּם אָמַר לָשׂוֹן הַקֹּרֵב, גַּם אָמַר תִּיבַת לְלֵךְ, יִתְצַלַּח עַל לְדַךְ אוֹמְרִים זִ"ל (שמו"ר פ"ג) כִּי הַכַּהֲנֹה לְמִשָּׁה הִיְתָה לְמַנֵּה אֲלֵךְ לְלֵךְ שְׂמֹאן לְלַכַּת דְּדַבַּר ה' אַחַר כֵּמָה פְּעַמִּים חַרָּה ה' צו וְהִסִּירוּ מִגְזִירַת הַכַּהֲנֹה בְּאוֹמְרוֹ (לעיל ד' י"ד) הֲלֹא אַהֲרֹן אַחִיד הַלְוִי פִירוֹשׁ שֶׁהִיא לְוִי וְעַכְשָׁיו נִעְשָׂה כֵּהֵן עַד כְּאֵן. לְזֶה אָמַר לוֹ בְּשַׁעַת מַעֲשֶׂה וְחַתָּה פִירוֹשׁ לֹא לְלֵךְ שְׂמֹאן לְלֵךְ אֲלֵךְ גַּם אַתָּה מֵלֵךְ עַל־מֵלֵךְ הַקֹּרֵב אֶת אַהֲרֹן בְּמִקְוֹמֹךָ וְחַתָּה הַדַּבָּר כֹּאֲלוֹ אַתָּה חֲפֵץ צו..

ונראה לפרש שמעשה משה הכתוב כאן שעשה את אשר ציווה השי"ת הוא, להקהיל את כל העדה, ומקרא מלא דיבר הכתוב אחר עשיית משה את אשר ציווהו ה' - וְתִקְהַל הָעֵדָה אֶל פְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד, ומזה נראה שזה הוא התוצאה ממעשה משה שהקהיל אל כל העדה, והמטרה בזה היה שלעניי כולם יקדש ויחנך את אהרן ובניו לכהונה, וכמ"ש בתורת כהנים - (מכילתא דמילואים אורח ד) וְאֵת כָּל הָעֵדָה הִקְהִיל עֲשֵׂה בְּמַעֲמַד כָּל הָעֵדָה צִיָּה נוֹהֲגִים קְדוּשָׁה בְּכַהֲנֹה.

כב) תעשה את הדבר כאילו אתה זה שחפץ בו

והנה היה מקום למשה להצטער במשחו את אחיו, וכמ"ש באוהחה"ק בפר' תצוה יתצא על לךך אומרם ז"ל (שמו"ר פ"ג) כִּי הַכַּהֲנֹה לְמִשָּׁה הִיְתָה לְמַנֵּה אֲלֵךְ לְלֵךְ שְׂמֹאן לְלַכַּת דְּדַבַּר ה' אַחַר כֵּמָה פְּעַמִּים חַרָּה ה' צו וְהִסִּירוּ מִגְזִירַת הַכַּהֲנֹה בְּאוֹמְרוֹ (לעיל ד' י"ד) הֲלֹא אַהֲרֹן אַחִיד הַלְוִי פִירוֹשׁ שֶׁהִיא לְוִי וְעַכְשָׁיו נִעְשָׂה כֵּהֵן עַד כְּאֵן. לְזֶה אָמַר לוֹ בְּשַׁעַת

אחר הוא באותה הרגשה ומסירות ואהבה טהורה עשאה משה מבלי שום נגיעה של הנאה אישית מזה שמדובר בו עצמו,

וממילא רווחא שמעתא גם בפרשתן לפרשה כנ"ל ללמדנו שכל מה שעשה משה היה רק כדי לקיים ציווי השי"ת, ללא שום הנאה אישית מזה אשר הוא אשר אליו דיבר ה' והוא זה האיש אשר נבחר מכל העולם לחנוך את המשכן ולעמוד ולשמש בשבעת ימי המילואים, אלא כאילו היה זה משה אחר אליו דיבר השי"ת, וכאילו לא בו מדובר.

כא) ושמה בליבו לראות אחיו בגדולתו

אבל מצאנו עוד פעם אחת שינוי הלשון בפרשתנו בפרק ח קח אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בְּנָיו אִתּוֹ וְאֶת הַבְּגָדִים וְאֶת שְׂמֹן הַמִּשְׁחָה... וַיַּעַשׂ מִשָּׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אִתּוֹ, ויש לתת הדעת לטעם שינוי הלשון, עוד ראיתי שנתקשו המפרשים מה המעשה שעשה כאן משה שהרי עדיין לא עשה משה מאומה, וחשבתי לפרש הטעם מה נשתנה בפסוק זה לכתוב זאת בנוסח אחר, בהקדים מה שיש לדקדק בזה אשר לכאורה הכי הול"ל 'כאשר צוה אותו ה' וכמו שמצאנו בפסוקים - וַיַּעַשׂ נָח כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים בְּןֵי עֵשָׂה. וכן כתיב - וְהַבְּאִים וְכָר וּנְקָבָה מִכָּל-בְּשׂוֹרֵי בְּאֵי בַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים. וכן באברהם כתיב - וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת-יִצְחָק בְּנֵוֹ בְּרֵךְ שְׂמֹנֶת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים. ולא כתיב 'כאשר צוה אלקים אותו כדכתיב הכא,

וחשבתי לבאר זאת בס"ד כי הן אמת אשר ככל שהדבר נוגע לזכיותו שלו אשר הוא הנבחר לעשות יקר וגדולה למלך מלכי המלכים, הוא ביטל כל הרגשה של הנאה אישית מעצמו והתנכר אל עצמו ועשה את אשר נצטווה אך לשם נחת רוח למי שאמר ונעשה רצונו,

אבל כאשר באדם אחר אשר נבחר לשמש לפני המקום ונמשח לגדולה כמו שמדובר כאן בציווי להלביש את בגדי הכהונה את אהרן אחיו לכבוד ולתפארת ולמשוח אותו בשמן המשחה, או אז הוא כן נתן שמחה בליבו, ואעפ"י אשר הגדולה הזאת נלקחה ממנו וניתנה לאהרן כמשחז"ל, עכ"ז

מעשה ואתה פירוש לא ללד שאני מלך ללד אלא גם אתה מלך עתמך הקרב את אהרן במקומך ותעשה הדבר כאלו אתה חפץ בו

ובזה ביארתי בס"ד לשון הכתוב בפר' פקודי ומשחת אתם 'פאשר משחת את אביהם' וכהנן ל' וְהִיָּתָה לְהִילַת לְהֵם מְשַׁחְתֶּם לְכַהֲנַת עוֹלָם לְדוֹרֹתֵם: אשר קודם לכן כתיב וְאֵת בְּנֵי תְּקַרֵּיב וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם קְתָנָת וְלֹא כְּתִיב כְּאִשֶׁר הִלְבַּשְׁתָּ אֶת אֲבִיהֶם, והנראה בזה בס"ד כי אם אמנם כבר הסכין משה להשלים עם הגזרה שנלקחה הכהונה מאתו, עדיין אין זה אומר שמדובר בגזרה שהיא לדורות עולם כי אפשר שזה רק ככל הנוגע אליו אישית נכנס אהרן במקומו אבל אחר אהרן ימשיך הכהונה אצל זרע משה בכתחילה, ועכשיו אומר לו הש"ת למשווח את בניו ומוסיף ואומר לו את משמעות משיחה זו שהוא כאשר משחת את אביהם שבזה נמסרה הכהונה שנלקחה ממך לאהרן, הנה ככה גם תמשה את בניו שבזה תהיה להם משחתם לכהנת עולם לדורתם, וגם נכלל בזה אופן העשייה כפי שכתב האוהחה"ק הנ"ל שציווהו הש"ת לעשות זאת בחפץ לב, ולזה מצוהו שבאופן הזה אשר משחת את אביהם דהיינו בחפץ לב ככה תמשוח גם את בניו לכהנת עולם לדורתם בחפץ לב,

כג) כאילו הוא עצמו עלה לזבוח

ולזה מעידה התורה"ק בכאן שבהקהל משה את כל העדה להכתיר את אהרן ואת בניו לכהנת עולם, עשה זאת משה בתכלית שלמות הרצון כאשר היינו כמו אילו ציווה ה' למשווח לא את אהרן אלא אתו עצמו, שבזה היה בודאי בחפץ לב וברצון העליון, ככה ממש עשה עכשיו אשר ציווה ה' למשווח את אהרן ואת בניו.

אמנם בהמשך הפרשה כאשר עשה את כל אשר ציווהו ה' בדברו אליו דייקא שרק הוא עצמו יעשנה כי הוא אשר בסמכותו למשווח את אהרן ובניו ואת המשכן וכליו ולהקריב הקרבנות בשבעת ימי המילואים וקרבתו אהרן ובניו, ונראה שזהו כוונת רש"י 'דברים שחלואו שאני עושה לפניכם, כוני הקדוש ברוך הוא לעשות, ואל תאמרו לכבודי ולכבוד

לחי אני עושה, שלכבודי הוא שאני הוא העושה ציווי ה' בקרבנות המילואים והקמת המשכן ומשיחתו והמושח והחונן את אהרן, ולכבוד אחי הוא שהוא נמשה לעמוד לשרת ולכהן לפני ה',

כד) שלא היטו לא לימין ולא לשמאל

ולזה מעידה התורה"ק בנוסף לכך ששמה בליבו בחנכו את אחיו ואת בניו לכהונה במקומו לדורות עולם הרי שגם מאידך גיסא לא הגיס ליבו ולא רמה רוחו מזה אשר הוא הגבר הוקם על כל האדם אשר על פני האדמה, אלא עשה זאת בלתי לה לבדו כאילו ציווה ה' לאיזה משה אלמוני אשר לא הוא זה.

ובזה ינעם לנו גם לשון הפסוק בסוף הפרשה פֶּאֶשֶׁר עָשָׂה בְּיָמָם הַזֶּה צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם אשר לכאורה מאחר ומשה הוא המדבר והעושה שהרי הוא זה שעשה ביום הזה א"כ כאשר עשיתי מִיַּבְעֵי לִי, אולם עפ"י הנ"ל יובן ששמה רבינו הוציא את עצמו לגמרי מהתמונה, ללא שום נגיעה והנאה אישית מזה אשר רק הוא הוכשר לעשייה זו ולכן הוא כותב זאת בלשון נסתר 'כאשר עשה' מאן דהוא בלי לראות את עצמו כלל בתמונה של העשייה לכבודו ית'.

ולכן בעשייתו של אהרן לא כתב 'כאשר ציווה ה' את משה' שכן כאמור לשון זה נאמר רק על להגיד שבחו של משה שכזר היה אצל עצמו, ואילו בכאן אצל עשייתו של אהרן כתב שהוא זאת בשלמות למלא את אשר ציווה ה', ואעפ"י שלא זכה לכך שיצוה אותו באופן ישיר, אלא 'ביד משה' הוא העביר את הציווי אליו, ובזה יומתק כדבש דבריו האחרונים של רש"י בפרשתנו על הפסוק האחרון וַיַּעַשׂ אֶהְרֹן וּבְנָיו אֵת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' בְּיַד מֹשֶׁה, וכתב רש"י – להגיד שכן שכל הטו ימין ושמאל, ומהו ימין ושמאל, אלא שגם אצל אהרן היה מקום לחלישות הדעת מצד אחד ולהנאה אישית מאידך גיסא, שכן מצד אחד הוא נבחר לעמוד לשרת ולכהן בקודש לפני ה' הוא וזרעו אחריו לדורות עולם, ומאידך הרי שדיבור הש"ת וציוויו לא נאמר אליו ישירות אלא למשה אחיו,

הנאה אישית שהם נבחרו לכהונה, וגם לא היטו לשמאל להעלות במחשבתם מחשבה קלה של חלישות הדעת למה לא ציווה ה' אותם ישירות אלא את משה.

ומעידה התורה"ק שלא זה השפיע אליו ולא זה אלא כל מגמתו הייתה לעשות נחת רוח לפניו ית' שאמר וציווה את משה ולכן הוא עושה רצונו ית' בלב שלם, וזה כוונת רש"י שלא היטו ימין היינו שלא נתערב אצלם שמץ מחשבה ונגיעה של

בכל יום יהיו חדשים בעיניך, זה הפעם הראשון והאחרון

(כה) מסיבת בר מצוה כל יום

כדבר המורגל בלי שום הרגש והתעוררות, ועושיין אותם כמצות אנשים מלומדה. ולכן יפה וטוב המנהג שלא להקדים הנחת תפילין עוד קודם שנעשים בר מצוה (עייני רמ"א או"ח סי' לו סיני ג, ובמנו אברהם שם סק"ד), כי אם יניחו - הרי בבוא יום הבר מצוה כבר מוטבע ונתיישן אצלו, ושוב אינו מרגיש ביום גדול הלזה שום הרגש דקדושה מיוחדת.

כְּאֶשֶׁר עָשָׂה בְּיָמֵם הַזֶּה צִוְּהָ ה' לַעֲשׂוֹת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם, נראה לרמז בזה בס"ד שלכן לא אמר מתחילה לעשות זאת שבעת ימים אלא נראה כמי שאומר לעשות כן יום אחד ואח"כ אומר שאותו הדבר יעשו שבעת ימים, לפי שדרך האדם להתרגש ולהתלהב מדבר שהוא עושה פעם אחת ויחידה בלבד, ואילו דבר שמצותו בכל יום הוא מאבד קצת את ההתלהבות וההתפעלות, ובפרט כאשר הוא חוזר שוב ושוב על אותו הדבר.

ואפשר זה רימז להם ב'כאשר עשה ביום הזה' היינו לא רק לענין מספר הקרבנות ואופן הקרבתם, אלא גם לצורה וההתרגשות והתלהבות אשר עשיתם ביום הזה אשר לראשונה בעולם הקריבו קרבנות לה' במשכן, ככה באופן ובצורה הזאת ציווה ה' לעשות בכל שבעת ימי המילואים.

וכמו שראיתי בעלון של עוז והדר – אור לישירים, את אשר סיפר הרה"ק בעל ה'מנחת אלעזר' ממונקאטש זי"ע: **תשובה זי"ע - פר מצוה, עש סצודה בעבורו בקהילת סטריצ'וב, מקום עיניו אז כאב"ד אביו בצל עט אלה זי"ע.**

וכך פירשתי בס"ד את ציווי השי"ת בקרבנות של פסח שכך כתיב בה **כְּאֵלֶּה תַעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים, שלכאורה הכי הול"ל 'ככה תעשו שבעת ימים' אלא שבא ללמדנו לעשות בכל יום בהתחדשות גמורה כאילו אין עוד ימים רק יום זה, ולד"א כאלה תעשו ליום - זה בלבד, ובאופן הזה תעשו שבעת ימים.**

צל הסצודה בא זקניו רבינו בצל יודצי מינה זי"ע, והבדל בצת הסצודה: אנו רואין בחול את ההתעוררות ורצף הנפש עש לבחור פר מצוה בצת הנחתו תפילין בפעם הראשונה, ומילתא מסתברא הוא - כי הוא דבר חדש אצלנו. אמנם האמת הוא, עש אנתנו, הדגליים, נאשים ככל יום ויום פר מצוה, כמו אמרו חז"ל (פסקא זוטא ואתחנן ז, ה) ככל יום ויום יהיו ציוניק כחדשים, וצריכין להרשים ההתפעלות הזאת ורצף כזה ככל יום בצת התפילין והמצוות.

כזו כאלה תעשו ליום אחד ויחיד, שבע פעמים

וכן מצאנו בציווי של שבעת ימי המילואים בפרשת תצוה, אחר אשר פירטה התורה את כל הקרבנות כאילו אין רק יום אחד, - וְעֲשִׂיתָ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כְּכֹהֵן אֲשֶׁר־צִוִּיתִי אֹתָם שִׁבְעַת יָמִים תִּמְלֹא יָדָם, ומה מתקו לפי"ד דברי רש"י בפסוק זה- שבעת ימים תמלא וגו' - **בענין הזה, ובקרבנות הללו ככל יום, היינו מלבד זה שבקרבנות הללו, צריך שיהיה גם 'בענין הזה' ההינו עם אותו ענין שיש בעשייה בפעם הראשונה.**

כוו ככה יעשה האיש אשר יקר אצלו מה שהמלך חפץ

ועל זה מסיים ה'מנחת אלעזר' זי"ע: אמנם באמת לאו כל אדם זוכה לזה, אלא מיחידי סגולה גדולי וקדושי הדור, ובעונותינו הרבים אנו רואין ברובו ככולו שבמשך הזמן נעשה אצלם הנחת תפילין

והוא בונה את דבריו על הרעיון הנפלא שמובא בספה"ק "סידורו של שבת" (חלק ב דרוש ג). מסופר שם **שפצט התאכסן רבנו סצדיה דאון באכסניה אחת. לאמרות שהאכסנאי לא ידע מיהו, הוא נהג בו כקבוצ כפי שנהג עם שאר האורחים ודאג לכף צרכיו, אך לא התייחס אליו כקבוצ מיוחד, כראוי לראוט צרכו ומצמדו.**

רבנו סצדיה דאון התאחד לשהות באכסניה לפנק כמה שבועות. באחד הימים הניצ אורח לאכסניה אשר הכיר את רבנו סצדיה דאון. מיהר האורח אל הצל האכסניה ואמר לו בהתרגשות: "התדע מ' האיש הנכבד השונה באכסנייתך?"

האכסנאי השיב הפליפה. אמר לו האורח: "דע לך שנהגה בחלקק הנזכות לארח את גדולי הדור, הלא הוא רבנו סצדיה דאון!"

האכסנאי מיהר לפשת אל רבנו סצדיה דאון ואמר לו באמובה: "לא ידעתי מי כבודו, צל כן יחחל לי צל של נהגתי בו כקבוצ הראוי לו..."

אמר לו רבינו סצדיה דאון: "תנוח דעתך! כיבדת אותי כראוי ודאגת לכף צרכי, וצל כק תודתי נתונה לך."

אך האכסנאי הפלו: "נהגתי ככט כקבוצ כפי שאני נוהג עם כל האורחים, אך אינני הייתי יודע מי האורח הדגול השונה באכסנייתך, הייתי נלכה יותר כקבוצ ומתייחס אליו כקבוצ מיוחד, כראוי לו."

רבנו סצדיה דאון פייסו בקבוקים ונפטר ממנו לפלוס. כשע לפיתו צרק סיאופיס ותצניות. שאלו אותו תלמידיו: "רבינו, כלום חטאתם אתם צורכים סיאופיס ותצניות?"

אמר רבנו סצדיה דאון: "האכסנאי לימד אותי לקח ומסר נורא! הוא אמר לי: 'אנאם כיבדתי אותך כדרכ שאני מכבד כל אדם, אבל אינני ידעתי שאתה רבנו סצדיה דאון, הייתי מכבד אותך יותר!'"

"מכאן" - אמר רבנו סצדיה דאון - "אני למד לצניין צבדות ה' וכבד שמית. אנאם אני

ובזה מבאר המנחת אלעזר את הכתוב בפרשתך, [אשר באמת מאד נתקשיתי להלום את פירוש הדברים, שלכאורה נראה שהרכיבו בפסוק זה שתי מצוות שונות ואין זה מסתדר כל כך עם לשון הפסוק] - **זֶה קָרַבְנֵי אֶהְרֹן וּבְנָיו אֲשֶׁר-יִקְרְבוּ לָהּ בַּיּוֹם הַמִּשְׁחָה אֹתוֹ עֲשִׂיֹרֶת הָאֵפָה סֶלֶת מִנֶּחֱה תִמְיֵד מִחֲצִיתָהּ בַּבֶּקֶר וּמִחֲצִיתָהּ בַּעֲרֵב, וּבִרְשִׁי" צהליוטות מקריבין עשירית האופה ציוס שהן מתחנכין לעבודה, לזל כהן גדול צכל יום, והיינו שאף ההדיוטות מקריבין עשירית האופה ביום שמחנכין לעבודה, אבל כהן גדול בכל יום. ומחדש המנחת אלעזר שבאמת דא ודא אחת הוא, והיינו שכאשר מתחנך הכהן לראשונה לעבודה עליו להביא מנחה זו.**

אלא שהכהן גדול מקריב עשירית האופה דבר חינוך בכל יום, כי ברוב מחו וקדושתו ומדרגתו דבר חדש הוא אצלו בכל יום ויום. מה שאין כן כהן הדיוט מרגיש רק בעת התחנכו, על כן צריך להקריב רק בעת התחנכו לעבודה.

כח) בכל יום בפתיחת עבודת היום אומרים ה' אלקי גדלת מאוד בעיני מאתמול להיום

והנה באמת אין די בזה אשר לא יפחת התלהבותו והשגתו מיום אל יום אלא אדרבה צריך להיות מוסיף והולך כסדר, ובאמת ראיתי השבוע לבאר בזה הטעם למה מקריב הכהן הגדול מנחת החינוך בכל יום שמבאר בספר "טיפה מן היים" על פי ביאורו של הספר "אש תמיד", מדוע הכהן הגדול היה טובל ביום הכיפורים חמש טבילות, הרי אינו נטמא? אלא הביאור הוא, משום שביום הכיפורים הכהן הגדול הולך ומתעלה דרגה אחר דרגה, וכל התעלות שלו מחייבת אותו בטבילה.

וכעין זה יש לבאר את עניין הבאת מנחת חביתין בכל יום על ידי הכהן הגדול. שכן הכהן הגדול הולך ומתעלה בכל יום. דרגתו היום מרוממת ונעלה יותר מאשר דרגתו אתמול. לכן עליו להביא בכל יום מנחת חביתין חדשה, כי היום הוא בדרגה חדשה, מרוממת יותר, והרי זו כהתחלה חדשה.

משתדל לצבור את ה' ולכבודו, אבל ככל יום
אנני זוכה לצבור ולזהתקרב אליו יותר, הרי
אני מכיר טוב יותר מאשר אתמול, אט כן
מדוץ אינני מוסיף כבודו מצטרף למה שבידתי

אותו אתמול?! אל כק חלשה דצתי, ואל כן
תיקנתי לצצמי סיטופים ותצניות, כדי לתקן
פגם זה - אל תוספת הכבוד שהייתי אמור
לכבוד את הש"ת ולא כבידתי".

זאת התורה אדם כי ימות באהל

לעסוק בד"ת בעודנו בחיים חיותו בעוה"ז ואל יאמר
לכשאפנה אשני שמא לא תפנה לכן לריד להיות יקר בעיניו
היום והשעה שהוא בעוה"ז עודנו זכחו לתקן הכל ללמוד
תורה אזל אח"כ אם יתן כל חללי דעלמא בעד יום אחד
לשוב לעוה"ז לתקן מה שעויות אז לא יניחוהו.

וכמבואר דדרז"ל (פרקי דר"א פרק מ"ג) אלל ריש לקיש כי
זיוס שנחלק הוא מעוה"ז מתו ג"כ כל חבריו הראשונים
הגזלנים שפירש מהם. והנה כאשר ראו בהכבוד והגדולה
שנעשה לריש לקיש בג"ע בעולם העליון עם הגדויקים
ולהם דחפו מדחי אל דחי. וילעקו זכר להם לאמר מה
נשתנה הוא ממנו הלל הוא עמנו הי. וישיבו כי הוא פירש
מהם לעסוק בתורה ומעש"ט. וישאלו הניחוחו גם אנחנו
נשוב ונעסוק בתורה מעתה. ואמרו להם עתה שוב אין פנאי
עוד היה לכס לחזור בתשובה בחיים חיותכם.

לא) נתנו לך את האפשרות הנכספת לכל
אחד - לחזור לעולם ליום אחד

הנה לך אמה"כ זאת חקת התורה כי תעסוק בה בתשובה
ותשוקה שלימה. כי תדמה בנפשך אדם כי ימות באהל
ויבקש את נפשו להשיבה על יום אחד לעוה"ז עוד. כמה
היה משתדל בתורה ומצות ומעש"ט בחרוהו היום שהניחוהו
(לשוב בזולתי לא היה מניח אף רגע אחד זלי בעודה ותיקון
השלימות) לכל ימי חייו.

וזו ושוב יום אחד לפני מיתתך שתדמה בנפשך כי היום
הזה הוא שהניחוך לשוב לעוה"ז עוד משמים כדי לעשות
תשובה לפני מיתתך כמה יקר הוא היום הזה שלא תוכל
עוד להשיגו אח"כ כנ"ל. וז"ש אין התורה מתקיימת אלא
זמי שממית עצמו עליה פי שכלל יום הוא זכר מת והוא
מחשב עצמו על המיתה של מחר ח"ו. והוא אם עודנו חי
גם למחר זה הוא לו זמנתה משמים עוד יום אחד לחזור
בתשובה קודם מותו שלמחר. נמלא כי כל חיות שלו בעוה"ז
הוא רק עבור התורה כל יום ויום כנ"ל. וזהו בזמנת כמ"ש
וחי בהם שאין לו חיות כי אם בהם בהתורה ומצות כנ"ל.
וז"ש אשר אנכי מצוה אתכם היום שאין לו עוד פנאי רק
היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם וזהו בכל יום יהיו

כטו) אין התורה מתקיימת אלא במי שממית
עצמו עליה

בספה"ק אור פני משה מפרש הפסוק בקהלת ושבח אני
את המתים אשר מתו כבר מן החיים אשר חיים עדנה,
האיך זה עולה בקנה אחד עם דרשת חז"ל בפסוק במתים
חפשי שכיוון שמת האדם הוא נעשה חופשי מהמצוות
א"כ מה שבח הוא למתים אשר מתו כבר?

הוא מיישב זאת עם דברי הראשית חכמה בפ"ד משער
הקדושה אות כג, שבכל עת אשר יעשה האדם עבודת
אלקים הן תפלה וכיוצא, אזי יערוך את עצמו, כאילו כבר
איננו בעוה"ז, ועפ"ז הוא מפרש הפסוק שתני והדר
מפרש איזה סוג מתים אני משבח? אלה אשר מחשבים
את עצמם כמתים, וז"א מן החיים אשר חיים עדנה, ר"ל
עדיין הם בחיים חיותם, רק כאשר יבואו לעשות עבודה
אלקית, אזי הם פונים את עצמם מהעוה"ז לגמרי כאילו
שכבר מתו, ומייחידים נפשם לשמים, אותם אני משבח.
הוא מסיים עלה- ודבר זה הוא עמוד לכל עבודה ומילות
טובות, כאשר תקלק נז.

וכן הוא גם מפרש את הפסוק ויתהלך הנוהך את
האלקים, שכאשר חנוך עסק בעבודת האלקים, אזי היה
מדמה בנפשו כאילו ואיננו כי כבר לקח אותו האלקים
מן העולם.

ואאזמור"ה הרה"ח הר"ר אברהם יהודה ורשהיימר זצ"ל
פירש בזה את מאמר הגמרא על כל משכב שכך חוץ מן
הקרקע, שבעודך נמצא חוץ מן הקרקע שזה הקבר, תדמה
בנפשך כאלו שאתה כבר שוכב על משכבך בקבר, בכדי
להתנתק מכל הבלי העוה"ז ולנצל כראוי את מתנת
החיים.

לו) קיבלת הזדמנות חד פעמית
נדירה!!! חוץ לנצל כל שנייה!!!

ובדרך זו כתוב בתפארת שלמה בפרשת חקת עה"פ זאת
התורה אדם כי ימות באהל. אמרו חז"ל אין התורה
מתקיימת אלא זמי שממית עצמו עליה. ולכאורה הלל
כתוב וחי בהם וגו'. אך הנה לריד האדם להיות חרד ולהחיש

בענייך כחדשים שנותן לך עוד יום אחד משמים מחדש לעשות מלות חדשים כנ"ל

ובאן המקום להביא משל מרטיט בענין זה אותו אמר המגיד מקלם ז"ע:

באחד הימים יצא כרוז בשמים המבשר ואומר: כ"ל הנשמות שבעולם האמת שזכו בעצירה פלאנית, הדקו את מציהן ונמצאו זכאיות. שבר מיוחד ינתן להן: שעה אחת של חיים בעולם הזה! יקומו לתחייה לשעה אחת ואחר כך ישובו אל הצפרי!

השעה היצודה היתה עשר בבוקר. זמן מה קודם לכן, רצע והולכה בשמים! מכל עבר מתאספות הנשמות של יוצאי אותה ציירה, כל אחת מהמדור המיוחד שבו שהתה עד צתה, וכולן נקבצו אל מקום בית הדין של מצלה, והתכוננו לקבלת השכר האמור.

ובינתיים, כאן למטה, תושבי הציירה שצודת חיים בארץ, לא ידעו דבר וחצו דבר מכל זה. השעון הורה על עשר בבוקר, ולפתע אנשיהם של בני הציירה נחרדו מן השאון. הם שמעו רעש מוזר, גובר והולך...

'מה קורה כאן?' נתקפו סחד ובהלה.

עד מהרה צתה לה השמועה כנפיט. בית הקברות אשר בקצה הציירה הומה אדמ!!! - -

מרחוק כבר נגלה לצוניהם המחנה מרטיט הלב. בית הקברות צבוע כולו בלבן! המתים קמו מקברייהם לבושים בתכריכים לבנים! לא פחות ולא יותר.

שאה אדירה פילחה את האויר: 'סבא! סבא!' היה זה קולו של שמואל המוצל, שגיהה בין המתים המהלכים את סבו, שהיה בצל בית המליטה עד לפני ארבעים שנה. מהעבר השני נישא בהתרעלות קולו של דוד החייט: 'הנה, אבא היקר, אותו זיוויתי למנוחות אק לפני חודש, מה הוא עושה כאן?' אט אט כולט התקרבו ולילו לתדהמתם הרבה את כל מכריהם וכל קרוביהם משכבר הימים. 'תחיית

המתים!' קרא אחד הנאספים בליל, 'המשיח הגיע!'

'מי היה מאמין שנלכה להגיע לרצח הלה!' קרא שמעון הבבלי, שעה שעה את דרכו לעבר יקיריו. 'סוף כל סוף, נלכה להתאחד עם קרובינו שהלכו לצולמט!'

אלא שלא הכל התקדם כפי התכניות. הצוד שבני האדם החייט שאמרים בהתרעלות, ואצים רצים לתת ימלט עליכם' למכריהם - אצל המתים היתה מנחה של התעללות, משל אינם מכירים את קרוביהם שצדיין חיים עלי אדמות.

דממה מציקה השתררה בבית הצלמין.

'מה פשרה של ההתעללות?!' תמהו כולט.

תמיהתם נותרה באויר. המתים שנה צתה קמו לתחיה, כבר לא צמדו ט. הם פתחו בריצת טירוף אל עבר הציירה. לקח לבנשי הציירה כמה רצעים לעכל את מה שקורה, וכבר מיהרו לדרוך אחריהם בנסיון נואש להשיטם.

אחד מאנשי הציירה הצליח במרוצתו להשיט את קרובו הנפטר, ושאל אותו לפשר הריצה.

השיב לו קרוב המפסחה, תוק כדי מנוסה: 'צדיין לא הגיעה צת תחיית המתים. בשמיים חננו אותנו השעה אחת בלבד. צלינו לנצל את הזמן!! נותרו לנו בסך הכל רק מצט יותר מחמישים דקות, אנו רצים כצת מהר אל בית הכנסת הקרוב, לחטוף ולחטוף!!' וכי יש בידיו זמן מיותר לנשק נכדים?!

'הנה בית המדרש! נשמעה הקריאה על ידי אחד המתים המהלכים. כל הנפטרות רצו לטע כל צוד נפשט בט, וצדשו אותם עד אפס מקום. השעה כבר עשר ועשר דקות - - -

המחנה היה נורא. אנשים צדשו כל פינה בבית המדרש. חלקם צמדו על החלונות. הכל צטה לבן, הוד של תורה ושל תפילה אפף את בית המדרש, בוקצ רקיעים ויורד תהומות כל הארונות התרוקנו לחלוטין מתכולתם. לא נותר ולו ספר אחד שלא בא לידו שימוש. האחד נטף לידיו חומט, השני משניות, השלישי נ"ק, הרביעי התנדנד ליד ספר מוסר, המאחריט חטבו

עלינו שזמננו ילך לריק, רק משום שיש לנו בשפע רב מן השעה היקרה הזו, כפול עשרים וארבע פעמים, בכל יום?!

לכ"ו אין חכמתו מרובה ממעשיו, אלא קיימה בפועל כחש

ומצאתי דאתיא לידי משמע, מפרי ידיו המבורכות של הסופר ברוך הכישרון הרב יאיר ויינשטוק שליט"א בגיליון אהל מועד - לעלוב, מעשה רב - מרעיו זה בדיוק- מאיש אשר חי בדור האחרון וקיים בנפשו רעיון זה בפועל ממש. הסכיתו אזנכם ותחי נפשכם-

סוחרים מהסוג התל אביבי הישן היו הנה"ח רבי אברהם יצחק רוטשטיין ולותפו הרה"ח רבי ברוך מנדלבוים. בבית החרות שלהם לויצור מוצרי הלכה בתל אביב היו הנשים נוסעים בכל יום את מסחרם וצסקיהם ומקדישים עצמם ללימוד תורה בתוככי בית החרות. כאשר כל ההמולה מסביב לא נואצת אליהם כלל וכלל.

יתירה מזאת היה רבי אברהם יצחק (מחשובי האישים התורניים גדור הקודם; אביו של האאון רבי נחום רוטשטיין שליט"א וחמיו של האאון רבי פנחס שרייבר זצ"ל) מי שנקרא על ידי החלון איש להציל בית היתומים דיסקין. חדר פרטי היה לו ברחוב כפר אלצדי ושם היה נואל עצמו מדי יום לארבע שעות תמימות של לימוד תורה החל מהשעה 2 אחה"צ עד לשעה 6 בערב.

היו אליו ארבע שעות שבהם כאמר הפתאם יכול כל הצולט להתהפק' ורבי אברהם יצחק לא עש מהבמרא. כי היה רבי אברהם יצחק גדול בתורה כאחד מגדולי הדור. כל כולו מקשה אחת של תורה באאונות מופלגת. תפיסתו היתה מהירה ככרך ואחו חריץ ומופלג. אך הוא מצולט לא רצה להסתמק על כשרונותיו הציוליים אלא היה שוקד ומתייעץ פש"ס ופוסקים כצלם צציר בהתמדה עצומה.

סכרי החתם סופר ופני יהושע על הש"ס היו נר לרצלו, ולו"ת נודע ביהודה ולו"ת חתם סופר לא עשו מתחת ידו. בקיאותו הצומה פש"ס ופוסקים והיקץ ודיעותיו בכל ארבעת חלקי

את התהילים, והאחרים יותר תפסו בידיהם את הסידורים... אף אחד לא חיפש מקום מרווח לשבת. דבר לא צויין אותם מלבד שיהיה ספר קודש ביד. לחטוב, לחטוב ו- - לחטוב! השצה כבר רבצ לאחת צערה - - -

הדקות מנוצלות עד תום. דקה חולפת לה וצוד דקה. השצון מתקתק, וצמו קרה ובא לסימון פרק הזמן ניתן למתים. רכיון קל הורגש בהיכל בית הכנסת. קול הלימוד נשמע למרחוק, אבל לא באותה צומה כמקודם. אחד מהמתים נתן לבו לשצון המתקתק, ובדפיקה מהירה על בימת בית הכנסת השתיק את כולט לרצק קט. הוא ניצל את השתיקה שהשתררה, כדי לצעוק - השצה כבר צער דקות לפני אחת צערה! - - -

ונה צבד! הקולות שבו והתבכרו ביתר שאת וביתר צוץ. הלב דופק, והמתח מרצוץ שחקים. האט ניתן להוסיף על מה שכבר נוצל עד תום?! האט קיימת מציאות שבה אפשר לדחוס ולנצל יותר ממאה אוחו?! קול הלימוד והתפילה שרק הלב וצבר צט כל דקה שחלפה והלכה לה, הוכיח שתמיד ניתן לשאוף ליותר. הביטוי 'קולות וברקים' יכול אק בקושי לתאר את מה שנשמע מבית המדרש, באותה שצה 'קול השופר הולק וחזק!'

נותרו רק צער שניות - תשצ, שמונה, שבצ...

הבכיות שנשמעו מצצרת הנשים, וקולות הלימוד מלמטה, היו נשמעים קולות שלא מצלמא הדין. יותבקצ הארץ בקולט!!!

שלש שתיים, אחת... השניה האחרונה דמתה לנצח, ו... כולט שבו למנוחות...

השצה נוצלה עד תום, המתים מיאלו את נפשם באוצרות נצח של צצרות אלפי חלקיקי שניות מלאים ודדושים בתשובה, בתפלה, במצוות תלמוד תורה השקולנה כנוד כל המצוות. הט שבו לצפרט מדונוני צונג, למול ציוניהם הפצורות של יקריהם המרותקים למחנה בחוץ.

עם סיום התיאור הנורא הרעים המגיד מקלם בקולו: 'ומדוע שלא נחיה כך אנחנו? וכי בכך שאנו חיים יותר משעה אחת, האם יגרע חלקנו?! האם נגזר

למן קצר אחרי שרבי אברהם יצחק הסתגר וננצל בחדרו הציצה לבית החרושט שלו משלחת מלכותית ממצרים. "מטעם בית המלכה באנו", הודיעו באנני שותפו רבי ברוך מנדלבוים, "וחפזים אנו לצוות אתכם עסקה גדולה מאד שתניח לכם רווחים עצומים. אנחנו נקוקים ללכתם עצומה של בשרים מכל הסוגים, החל בכפפות ובסודרים וכזה פטריות משוחות."

ר' ברוך ידע על בואה של המשלחת. דבר זה כבר סוכט בינט על ידי חיילי המרקים. אלא שהמשלחת הנכבדה הודיעה (לפי בקשתו הנחרצת של רבי אברהם יצחק) כי היא תביע בשעה 12 הצהריים. זאת, כדי שהמסא ומתן יוכל להתנהל בנחת בלא להפריע ללימודו של המנהל. ר' ברוך שלף את שולנו מכיס האפודה ואמר בנימה של הקפדה, "אחרתם בשתיים". ראש המשלחת צקצק בלשנו בצער. "נכון, אחרנו את הרכבת והיינו צריכים לחכות עצתיים עד הרכבת הבאה."

"בוא נראה מה נוכח לצעות בלציון" אמר ר' ברוך ונימן את חברי המשלחת אל משרד בית החרושט. הם ישבו עם בנחת, התכבדו בלימודה קרירה, חלצו את התרבושים האדומים מראשיהם והחלו מפרטים את טיב הסחורות שרצו לרכוש, הכמויות, והמחירים. היתה התמקחות קצרה שבסיומה הציגו שני הצדדים לצמק השווה. העסקה הגדולה שנארה רווחים גדולים מאד בחיקה, לא היתה צריכה עתה אלא את אישורו והסכמתו של המנהל הראשי וחתימת ידו.

"המתינו לי כאן שעה קלה" אמר ר' ברוך לחברי המשלחת הצרביים-מצרים. "אלך לחדרו של שותפי לבקש את הסכמתו. אולי כשישא שני מדובר בהפרעה גדולה יפתח לפני את חדרו". הווייט לא הבינו דבר וחצי דבר. וכי מה מבין אנו בלימוד תורה בהתמדה וביאדט כי ימות באהל". אתם קרויים אדט...

ר' ברוך יצא מבית החרושט ופסע בחלונות תל אביב עד שהגיע לרחוב כבר בלציון. התקרה אל הדלת הנצולה וקרא בקול: "ר' אברהם יצחק". אין תשובה. קרא פעם ופעמיים ושלף. הדלת

שולחן ערוך היתה נדירה ביותר. סיפרו עליו כי בימי נצוריו למד בחברותא עם כ"ק האדמו"ר רבי שמואל שלמה ליינר מראדנין זצ"ל הי"ד והם היו בוחנים איש את רעהו מסכמות שלמות בעל פה על ידי נציצת מחט לתוך האמרא.

לאחר שצלה ארצה בימי חרותו למד רבי אברהם יצחק בישיבת מאה שערים אצל הגה"צ רבי גליץ ברוורמן זצ"ל וזמן קצר לאחר נישואיו כבר ביקשו לצרפו לבית דינו של הגרי"ח בוננרסלף זצ"ל, אך הוא סירב ליהנות מכתרה של תורה וביקש להתפרנס מיציץ כפיו. וכך שבים אנו לנקודת ההתחלה של סיפורנו הנכבד, כאשר רבי אברהם יצחק שולח ידיו בכישור לצורך פרנסתו, ומצדו להתפרנס במלאכה אך עם אל מלאכתו ארצי ותורתו קבץ, וכאמור, זמני הקביעות שלו לתורה הם כיתד בל תימוט וכף רוחות שפוצלם לא יציגוהו ממקומו.

אותו יום הסתגר רבי אברהם יצחק כהרצל בשעה 2 אחרי הצהריים בחדרו שברחוב כבר בלציון ובתוך דקה כבר היה שקוצ בלימוד הממרא בקול, בחשק, ובשמחה גדולה. כדרכו נצל את הדלת מפניו כדי שאיש לא יוכל להפריע לו ולבטל מלימודו. בני המשפחה רציפים היו מכבדו כי בשעות אלו - יהיה מה שיהיה - אין דופקים על דלת חדרו, יצן כי אבא אינו מרשה לשום אדם שפוצלם, ויהיה זה החשוב ביותר, להפריעו.

כיצד אמר פעם לפני משפחתו? "בשעות אלו תחשיבונני כמת. איננו חס ושלום כבר הייתי מת, הייתם מצפים על דעתכם לבוא אל קברי ולבקש ממני התעוררות בימי דצמא? בודאי לא. כך הוא הדבר עם עתה. יאדט כי ימות באהל, אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ולאידך כיטא, אם תטרידוני מלימודי הרי באמת אהיה חשוב כמת."

רואה השטן את התמדתו העצומה של רבי אברהם יצחק ואינו יכול לסקוט על שמריו, חובה עליו להפריעו. שהרי בסוף כך נברא, ונהו תפקידו שפוצלם, ואם אינו עושה את מלאכתו למה נקרא שמו יצחק?

"הוא לא שומע", האהב ראש המשלחת וטבח קללות על כרסו הצאלנה. "בטוח שהוא לא שומע. הרי החבר שלק הוא לא מנין. גודאי הוא רוצה להרוויח כסף. אם היה שומע אותך כבר מזמן היה חותם". ואולי הם צודקים, הרהר ר' ברוק, "הם מדברים בשביל ישר". הלך ר' ברוק לביתו של שותפו וסיפר לזולתו, כי הצלה כנראה אינו שומע אותם במצחקי חדרו וכי ההפסד הצפוי יהיה גדול מאד.

"יש לי רעיון" אמרה היא. "מצד הדלת ישנו אשנב קטן, מצדו חלון כזה לאורו. אדם מבוזר לא יוכל להשתחל דרכו אבל הבן שלי דוב צבי הוא ילד קטן..." שלפה את בנה הקטן (הוא הזאבון רבי דוב צבי רוטשטיין זצ"ל) משחקיו והלכה עמו לחדר לימודו של אבא. הדרכ כלל אין עושים דבר כזה. אבל כעת, שאני. השותף מדבר על הפסדים עצומים והרי אין זה דבר של מה בכך.

הפצוט דוב צבי טיפס ללא קושי וחמק פנימה מבצר לחלון הקטן. הציץ אל אביו וסח לו: "אמא אמרה שאתה חייב לפתוח את הדלת. סוחרים מצריים רוצים לקנות ממך כמות ענקית של סחורה והם לא רוצים לחכות הרבה זמן."

"בשום אופן איני מפסיק מלימודי" ענה ר' אברהם יצחק קצרות. "תמיד לאמא שתמסור לסוחרים שאם הם רוצים לחכות עד שש בערב, נוכל לחתום על הצסקה, אם לא, לא". הילד יצא מן האשנב כליצומת שבא ומסר את דברי אבא בדיוקנות.

פליאתם של הסוחרים הצרביים הפכה לזעם גדול. "הוא לא עושה לנו טובות" הכריז ראש המשלחת המלכותית בכעס. "אנחנו לא ילדים קטנים שנסב ונמתין לו כמה שעות". הם קמו וצלבנו. הנזירות המיותמים התאבלו על השולחן, ריקם מחתימה...

זמן קצר לאחר שש בערב חזר אל המשרד. צויו הביטו כה וכה כמחפשות את הסוחרים הישמעאלים. "ומה חשבת, שהם יחכו לך?" אמר ר' ברוק בכאב, "אני לא מבין אותך. מה פשר העקשנות הזאת? לא יכולת להפסיק את

אינה נפתחת. חזר לבית החרוש והודיע לחברי המשלחת. "עליכם להבין כי השותף שלי מסתגר בחדרו בכל יום לארבע שעות רצופות של לימוד. יהיה עליכם להתאזר בסבלנות עד שש בערב."

"מה?" נדהמו חברי המשלחת. "לשבת כאן עוד כמה שעות באפס מצפה ולחכות עד שעותק וואיל בטובו להתפנות אלינו. מצטערים, אנחנו ממהרים. אם השותף שלק יכול לבוא עכשיו, מוטב, ואם לא, אנחנו הולכים מכאן."

ר' ברוק חש טעם חמצני פיו ולא מהלימודה. עסקת ענק כזו אינה מזדמנת בכל יום. והרי אין צורך לשבת עכשיו עשה שלמה עם חברי המשלחת. את זה עשה כבר הוא והסיר מר' אברהם יצחק את כל אבני הנצח. מה הוא צריך לצעות, רק להקשיב לו חמש דקות, לומר 'בסדר', ולחתום. למה הוא צריך להיות קיצוני כזה?

עם מצט ראצה בלבו חזר לרחוב כבר אלצדי, הקיש על הדלת וקרא בקול רועם. "ר' אברהם יצחק. אנא, מדובר בעסקה ענקית. אני כבר סיכמתי הכל, רק תפתח את הדלת לרצע ותחתום על הנייר וכבר אתה חוזר ללימודך. זה לא יקח יותר משתי דקות."

חדרו של ר' אברהם יצחק היה גדול למדי ור' ברוק לא היה בטוח האם הוא שמע אותו. הבביר את קולו עוד יותר ואחר כך הצמיד את אוזנו לדלת. נדמה היה לו שהוא שומע ממצחקי החדר את זלזום לימודו של ר' אברהם יצחק.

הוא שומע אותי אבל מתעלם ממני, אברהם התרצומת של ר' ברוק. "ר' אברהם יצחק". קרא שנית "דע לך שחברי המשלחת המצריים חסרי סבלנות. אם לא תתן את חתימתך הם יצלבנו את המקום ויזכרנו לנו נלק גדול מאד. טוב, זה לא נלק ממש אבל מניעת רווח. אבל אתה הרי יודע שכל עתידנו הוא ברווחים שלנו, אלז אנא, הואל בטובק לפתוח את הדלת."

כמו דיבר אל הקיר... סמוך פנים של לבית החרוש ואמר ללפנידים המצריים, "אין מה לצעות. או שהוא לא שומע אותי, או שהוא שומע ולא רוצה לפתוח."

לשפט לוי? שלש מאות? לא אקח מכם לירה אחת יותר."

כניו של המצרי 160 און סאל. היהודי עוד ממשיך להתמקח. זאת אומרת שהוא רוצה תשע מאות... "הצצתי לך מחיר הכי טוב שאתה יכול לקבל, אז למה אתה מתווכח. קח 100 מאות לירות כאן וצכשו ופוא נסכור את העסקה מיד."

"שמע אותי היטב" חזר ר' אברהם יצחק באורכ רוח, "מאמתי 300 ולא אקח ממך לירה אחת יותר. אין על מה לדבר". הוא לא שת לבו לתחנוניו האימיים של שותפו, ולמראה השתאותם של המצרים בהביר להם שהוא רציני בדבריו, וכוונתו אינה להקפצת המחיר פוסט אופן.

לאחר שחברי המשלחת צעבו שמחים וטובי לב, פנה ר' ברוך אל ר' אברהם יצחק. "אני לא מבין אותך בכלל, יכולת לצעות כצת את עסקת השנה. להרוויח בבת אחת עוד מאה אחוז."

"אסביר לך" אמר ר' אברהם יצחק, "שתי סיבות בדבר: ראשית, אינני רוצה ליהנות הנאה כספית שבאה בגלל לימודי שנית, אני חושש מהנאה. המצרים רצו להוסיף על המחיר כיון שפירושו הטעות את סירובי הראשוני כסירוב להצעת המחיר. ונה פטירוש לא נכון. אינני רוצה לשקר, אפילו לנוכחים. כיצד אנו אומרים בכל בוקר, לצולאם יהא אדע ירא שמיס ... ודובר אמת בלבבו."

הסוחרים המצרים המתפעלים לא שתקו מול התנהגותו האצילית של היהודי, הם הפיצו את הסיפור ברבים, וכך דרס ר' אברהם יצחק בהתמדתו הצלומה לא רק לייקור ערך לימוד התורה אלא גם לקידוש שם שמיס ברבים באופן נצלה ביותר.

מקור הסיפור: ספר הזכרון "ברכת אברהם" לתולדותיו של הגה"צ רבי אברהם יצחק רוטשטיין זצ"ל, בהוצאת משפחתו.

הלימוד לכמה דקות?! אתה יודע אינה הפסד נכרם לנו? מיילא אתה. אתה רוצה להפסיד, זכותך. אבל למה אתה דורר אותי אל ההפסדים שלך?"

ר' אברהם יצחק שלח את ידו אל ארנקו ללא היסוס. "תמיד לי כמה הפסדת בגללי ואני אפצה אותך פיצוי מילא". ר' ברוך הביט בו נדהם. "כן, אני מוכן לשלם לך הכל - אבל מהתורה לא אתפטר. איך כתוב בפסוק? 'כל חפצוק לא ישוו בה'. אתה שומע ר' ברוך? כל החפצים השמניים, כל הצולאם כולו, עם כל החפצים שבו, הם שווים טריילארדי דולרים, מספרים מולנמיים שאין לנו השעה בהם, עם צערות רבות של אפטיס, וצכז זה איננו שווה לצומת כמה שורות של אמרא. אז איך אתה רוצה שאני אצולב את השמרא שביילא ממתייט או שלש מאות לירות מצריות?" ר' ברוך נותר פצור פה.

שני השותפים ישבו אותו יום במשרד לפני הצהריים כאשר לפתע שמעו המולה קלה ליד הדלת. מול צנייהם המופתעות נכנסו פנימה כל חברי המשלחת המלכותית המצרית עצעבו לפני שבוציית את המקום בכעס גדול. ר' אברהם יצחק חייך אליהם. "באתם לצעות עסקה אחרת?"

"לא" אמר ראש המשלחת המבוכה קלה. "חזרנו לכאן כדי לסכור אותה עסקה שרצינו לצעות איתך לפני שבוציית. אנחנו מבינים אותך טוב מאד" קרץ לצער ר' אברהם יצחק ביצונו, "לא רצית לחתום אתנו בשעתו כי לא נתנו לך מחיר טוב. אז ישבנו עם מנהל המשק בארמון המלכה בקהיר, והוא נתן לנו יד חופשית להכפייל את המחיר. במקום שלש מאות לירות נשלם 100 מאות."

ר' ברוך בלע את רוקו. לדבר כזה לא האמין. לא רק שלא נכרם נק, אלא עוד רווח כפול! אבל את מהלך המחשבתו של שותפו טרם הכיר... ר' אברהם יצחק שמע את דבריו של המצרי ולא מצמץ. "לא" נע ראשו בפסקנות. "כמה רציתם

"הרבי הצית בלבבות 'אש' של מתיקות התורה, 'אש' של מתיקות השם יתברך - בלי גבול ומידה!"

זמנאו לרחוב ותראו איך נראים אנשים בלי תורה, זהו 'תורה ובהל"ה' •
 שוחזר זמרון רחוקות נענענעים עם הר"ה רבי הלל וורטהימר שליט"א
 מסארי עזרת ודליק על דמותו של רבו הגדול זצוק"ל ועבודתו בקודש

נ כרוב

ואכן זו הייתה הרושג והאווירה בציל, כל כולו בדיקת בתורה הקדושה והמושג יתברך. הוא הצית בלבבות 'אש' של מתיקות התורה, ראשי של מתיקות חסם יתברך, בלי גבול ומידה! וזו לו כמה נבמה זואריטיש שהגוריד את נבמתי, כמו שאמרתו ש'הוא היה אביר - היה מרגיל במסחה שמה שכתוב בחז"ל על הפסוק 'יום השישי' - 'ישיש מתימן' - תנאי עזרת הקודש ברוך הוא עם נעשה בראשית, אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימים, ואם לאו - אני מחזיר אתכם לתורת ובהל"ה' (שם פ"ח ע"א), אך הכונה 'תורת ובהל"ה' של בראת העולם כמרגל, אלא שבלי התורה זה מסייל חיי 'תורת ובהל"ה' תצאר לתובם תראו איך נראים אנשים כלי תורה, זה 'תורת ובהל"ה'!

תורה היה אומר, על השולח רב שאומרים בברכת התורה, ענאבר בה 'חיים יש שלום, חיים יש ברכה, חיים יש פרנסה רבי', וכך בכל התקנות, מלבד בעינים שבהם יש שייח' חיים שיש בהם יראת שמים ויראת ה'טא' - 'חיים שותאב בני אהבת תורה יראת שמים', דואט פוסום שכל שאר

בעיני בני נבדים שיקפנים ולמרים 'תורה לעספה' אני חיים לתנור אליהם... על כל פנים, כך סיפר אחיו, כי פעם אחת תניע לשייחה להטותן שערטה פעלולים מופלאים, מתח חבל בין שני בנינים תולך עליו נבנה רב כל העיחה כולה יראה לתחת כמלא המדרים, אני שלא הייתי לעובב את חליטם, אך ידעתי שהנפיקן זיחה קשות, נעלמי את עצמי בחדר סבבנים ודיקתי את המפתח כמכוד לחלוץ כך שלא אנכל לתחת, וכך נמדתי במסוק, אבל אחי גם את זה לא היה מידך לעשות, הוא יושב ולמד במתיקות... יש לגיין בןן שני ל'מירום עורדים, מה עבודה של חרבי מפתני עם יביר, ומפריכות התורה של חרבי זצוק"ל שלא היה נבךר, זה היה בגלל הנפיות!

בחרויו שמענו מאבךר אתר הגדרה נלאט, היה מי ששאלו מה מצאנו בורדין, לא היו אצל חרבי חריוטה יוצאת סן הכלל בשחריות, תורה כיוצא בזה, אמר לו אחי אבךר: כשורבי פוחח את הוזה כלילות סבת קתיים, הוא חוקן לעשותו סלו לרבר, ואז דואים שהיא נבדה מאד,

היצי להכניס בית המדרש - ענה הרבי: מה היצי הרע רעה משהו, דוא שמע לו תנאט של עולם הזה, העננים הוזה רדננות חוסרים, וסראו לו את מתקנתם המזוייט כרי להבשילו, מייצנים לנו חז"ל, קח את היצי תוע אל בית המדרש, והראה לו שני בתורים שמהפלים ביקעות... אך בחדר יושב ולמד במהמרה... אך נראה בחדר ש'שופך את נפשו בספיל', כמה מתיקות יש להם, ואז אומרים ליצור, ב'שחרות שלך יש מתיקות כונן יש העננים שאלו? משהו מכל מה שהעניתי לי משתנה בכלל לתעננן הזה? 'אם אבךר רצה נימת ואם ביול הוא מתפוצץ'!

אמר אחי חרבי מפתני, הרואטי הוזה, זה אחי נמש כבתינו יראי היה אומר.

זהו כבר מעשינו. גם זאת מספר בשם אחי חרבי מפתני זצוק"ל, הם כינו מנחות כנרתיחויין, הם היו המסורים גדלים, וכך התבטא קצם חסביק האבאבת ישראל בשעם אחת שלשבת כבעלוא לרגל שבת שבע ברכות שחאז היה מתחנן שם, חרפתי בו כבעלוא רב שיטארי ער שבת אחת במתיחתו, ענתו הראהבת ישראל: 'אני יכל, מתימן שיש לי

חלוץ עשור מהמתקוות של בניק המאורירי ככל הישועות מהם מוודינן זצוק"ל, שמני מניו אל אחד מסארי קהל עזרת תורה רבי ה'הרשימיש שליט"א, אמי נואת נטמבו לתוח כפניו את תרדי לבב, לתעלה טובות ומכות מיו חרדי כום חמר יושב כעילו של רבו הגדול, אשר נמש יצאח בברכו על מתיקות התורה, נעום חסם יתברך, שבת קודש וכל דרבי ונבחה, חנה על קירקים חחרתי כעצמחורה, זה זו תכלית היחה, אלו הם 'חיים האמיתיים' האן כולטם, הכל ישרו ובהל"ה, חלבי עזרת רח, לא קל היה לראש שינוי לויטיש בשעות הטיבוב, אנתן עשרות חסנים בהם נעשע קילו כבואו אל הקודש, ואף כרם כשהוזה מלכה את דיכתינותו, ניכס מתימן אפתי, כי רומה דיקנות של רבו לננד עניו, חואש עדין בתורת לפולו. חרביים כפניו כמתימן המוגבר, סילאים ערננה 'מי יתנו ירח קום, השחרלנו לחיורים כלישון אורטה, להואי יחי להמסות קיראי לקראת שבת, ולחזם שחחריו כעב.

מחשבות

רצוני למחוד ב'הורטו' שסמטתי לפע זמן מה בשמו של חרבי זצוק"ל - פוחת תריות רבי הלל את רבר - ודמיני שוזה אחר חרביים שפגריים את מוחו.

היה בחדר מאוריים שלמד בני כיון ב'שיבת חספית אחרת, אך על פי עיורו של חרבי מפתני זצוק"ל השתקן כקביעות כשישי כליל שבת קודש ביה המדרש. כשהניע לאמריקה נכנס אצל רבו בורדין מוסר, והוא ביקש שיאמרי לו רבי ששמע מאחי חרבי זצוק"ל אמר בחור סבך שפע - חז"ל אומרים על הרע הרע 'אם שני בך מגול זה משכח לבי' חרביים' חרביים, 'שאל רבי, מסמתי לביה המדרש? אורבה, בה סמני כמטווי קשה, מה יש לחינים את

מתוקים מדבש

רעיונות נפלאים, חידושים, חיזוקים, התעוררות, וסיפורים מדהימים

מתוך הדברים הנשמעים השבוע בקו 'מתוקים מדבש'

- (א) למה באמת אין חובה להחליף את הפגדים המלוכלכים בשעת העבודה ?
- (ב) גם מי שעבירה קלה ביותר לא חמור בעיניו כאיסור א"א רח"ל, וגם מי שאינו מסוגל להמשיך לעבוד את השי"ת בחשק והתלהבות כאילו לא קרה כלום אפילו לאחר המכשול הקשה ביותר עדיין לא דרך על מיפתן החסידות.
- (ג) מה ראה מרדכי לנכון להתערב בניסיון ההתנקשות של בגתן ותרש, והרי אילו היה יושב ושותק היה זוכה ומלאכתו נעשית בידי אחרים ומקבל בחזרה את אשתו אשר נבזלה הימנו באונס ?
- (ד) אם מזרע היהודים מרדכי אשר החילות לנפול לפניו לא תוכל לו, שכן במגרב זהה של ההתמודדות עם 'נפילות' רק היהודים יודעים את סוד ההצלחה איך להתמודד נכון.
- (ה) הרצון וההשתוקקות והתכניות יותר צריכים להיות טוב ממה שבפועל.
- (ו) להגיד שבחם של משה ואהרן שמה שדיבר אליהם היה רק 'כאשר ציוה השי"ת' ולא דיבר אליהם כלל הכבוד שלהם.
- (ז) בגודל מעלת קריאת פרשת פרה.
- (ח) אין התורה נקנית אלא במו שמדמה בנפשו שהוא כבר היה מת ונפטר מזה העולם, וריחמו עליו בעת המשפט ונתנו לו עוד הזדמנות של יום אחד לתקן את מעשיו.
- (ט) אין התורה מתקיימת אלא במו שמדמה בנפשו בשעת הלימוד כאילו הוא מת ונפטר מהעולם רח"ל.
- (י) חפש מה צריך לתקן בקי ואל תתעסק במה שהשני צריך לתקן.

טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי מְתוֹק הוּא

0733.645.225